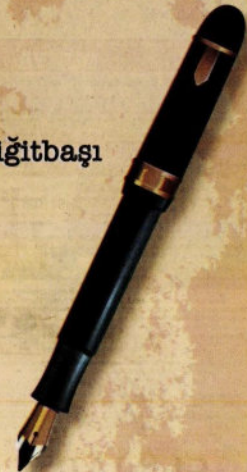

iş yaşamında iz bırakan babalar

ali durmaz • fatma durmaz yilbirlik
altay altuğ • ahmet noyan altuğ
birol altinkılıç • dilara altinkılıç kutmangil
burhan silahtaroğlu • zeynep silahtaroğlu
davut doğan • ogün doğan
enver yücel • hüseyin yücel
fuat tosyalı • şerif tosyalı
hacı sabancı • demet sabancı çetindoğan
halil kaya gedik • hülya gedik
ibrahim bodur • zeynep bodur okyay
izzet özilhan • tuncay özilhan
mecit bahçivan • erdal bahçivan
nejat eczacıbaşı • bülent eczacıbaşı
niyazi önen • mehmet önen
nuri çomu • hüseyin nuri çomu
sabri ülker • murat ülker
sadık yılmaz • muharrem yılmaz
sani konukoğlu • adil sani konukoğlu
selçuk yaşar • feyhan yaşar, selim yaşar, idil yiğitbaşı
şükrü şankaya • şenol şankaya
tamer özyurt • alper özyurt
üzeyir garih • izzet garih
vehbi koç • rahmi m. koç
vitali hakko • cem hakko

çocuklarının kaleminden

KOÇ HOLDİNG ŞEREF BAŞKANI RAHİMİ M. KOÇ

Babamız bize örnek olmak için çok şeyden fedakârlık etti

Koç Holding Şeref Başkanı Rahmi M. Koç, babası Vehbi Koç'u, Şubat 2015 tarihli Bizden Haberler dergisi için kaleme aldığı yazıda şöyle anlatıyordu:

Bu fotoğraf, 22 Ağustos 1986'da sıcak, aydınlık ve güzel bir günde Büyükdere'deki Vehbi Koç'un yazlık evinin bahçesinde çekilmiştir. O gün tüm ailenin bir arada olduğu bir davet vermiştik.

Vehbi Bey, aile birliğine çok önem verirdi. Demokratik idare tarzını, biz çocukları için de uygulamış, bizler arasında hiçbir zaman ayırım yapmamıştır. Hatta doğumlarımız bile Ankara Keçiören'deki bağ evimizde aynı ebe hanım ile aynı odada olmuştur. Aynı eğitimleri almışızdır.

Annemiz ve babamız, aile kavgalarının, adil olmayan paylaşımından kaynaklandığını sıklıkla dile getirirlerdi. Cumartesileri katıldığımız yemeklerde, babamız, dağlan aileleri bize misal olarak gösterir, bunlardan almamak çok dersler olduğunun altını çizirdi. Bizler de, babamızın tavsiye ve nasihatlarını içimizde sindirirdik.

Zaman zaman görüş ayrılıklarına düşsek de bu, içimizde kaldı, hiçbir zaman dışarıya sızmadığı gibi, daima bir orta yol bulundu. Çok şükür çocuklarımız da aynen bizlerden gördükleri gibi aile birliğine uygun hareket ediyor, biz dört kardeşin başardığı gibi ahenk içinde çalışmaya devam ediyorlar.

Ben de kardeşlerim gibi, babamdan çok şeyler öğrenerek iş hayatında yetiştim. Tüm hayatımda olduğu gibi Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı kendisinden devraldığım 1984 yılından, vefat ettiği 1996 yılına kadar, daima onun fikirlerine ehemmiyet ver-

Vehbi Bey, aile birliğine çok önem verirdi. Demokratik idare tarzını, biz çocukları için de uygulamış, bizler arasında hiçbir zaman ayırım yapmamıştır. Hatta doğumlarımız bile Ankara Keçiören'deki bağ evimizde aynı ebe hanım ile aynı odada olmuştur. Aynı eğitimleri almışızdır.

Kendisinin ileri görüşlülüğü, kanunlara riayet etmesi, gayet dikkatli ve temkinli hareket etmesi, Ailemizi ve Koç Topluluğu'nu bugünlere taşımıştır ve Koç ismini, en kıymetli varlığımız haline getirmiştir.

dim ve görüşlerini aldım. Bana dediklerini bazen yaptık, bazen yapmadık. Kendisi de kararlarımız ile her zaman mutabık olmayabilirdi ama saygıyla karşılardı. Her sabah saat 08.30'da kendisini telefonla arardım. Rahmetli telefonda çok konuşmayı sevmezdi. Hatırını sorardım, talimatlarını alırdım ve telefon hemen kapanırdı.

Babamız bütün hareketleri ile bize örnek olmak için çok şeyden fedakârlık etti. Gayet muntazam bir hayat yaşadı. Her konuda fevkalade disiplinliydi, sigara içmesinden, uyku saatine; yürüyüşünden, tasarrufa kadar... Lüumsuz masrafa tahammülü yoktu. Bunun sebebi de birçok varlıklı ailenin sifıra indiğini gördüğündendi. Ayağım, yorganımdan, bir metre kısa uzatırdı.

Yaşam felsefesini özetlerken de bunu vur-

gulamıştır: "En lüks hayatı yaşayabilir, en lüks yerlerde oturabilir, en lüks arabalara binebilirdim. Bunların hiçbirini yapmadım. Çocuklarıma ve iş arkadaşlarıma kötü örnek olmak istemedim. Davranışlarımdan dolayı pişmanlık hissine hiç kapılmadım. Hayata bir daha gelsem, yaptıklarımı aynen tekrarlar ve devam ettiririm."

İş felsefesi de, "Ben alacaklarımı, alamayabilirim fakat borçlarımı, son kuruşuna kadar ödemeliyim" idi.

Kendisinin ileri görüşlülüğü, kanunlara riayet etmesi, gayet dikkatli ve temkinli hareket etmesi, Ailemizi ve Koç Topluluğu'nu bugünlere taşımıştır ve Koç ismini, en kıymetli varlığımız haline getirmiştir. Şimdi geriye dönüp baktığımda babamın nasihatlarının ne kadar yerinde olduğunu bir kez daha görüyorum.

ANADOLU GRUBU YÖNETİM KURULU BAŞKANI TUNCAY ÖZILHAN

Bana hep işin başında ve işin içinde eğitim verdi

Babam, uzun yıllar birlikte iş yapabilmenin temelini dürüstlük olarak tanımlardı. Dürüstlükleri sayesinde hem Kamil Bey ile ortaklıkları bunca yıl devam etti. Çalışanların haklarına saygı göstermek, hep anlaşmadan, uzlaşmadan yana olmak, işlerimizi ortak akılla yürütmek, çalışıp kazanırken insanımıza, vatanımıza da kazandırmak hep onların bize aktardığı değerler.

Babam Hacı İzzet Özilhan, Kayseri'nin Develi ilçesinde dünyaya gelmiş ve genç yaşta babasının yanında çalışmaya başlamış. Sonra İstanbul'a taşınarak, 1950 yılında, kendisi gibi genç bir işadami olan Kamil Yazıcı ile ortak olarak bugün Anadolu Grubu'nu oluşturan ticaret ve sanayi şirketlerini kurmaya başlamış. Ülkemizin sanayileşmesinde birinci kuşağın en önemli isimlerinden olan babam ve Kamil Bey, Anadolu insanının girişim gücüne ve başarıya azmine olan inançlarının bir ifadesi olarak grubumuza Anadolu Grubu adını vermişler. 1979 yılında kurdukları Anadolu Eğitim ve Sosyal Yardım Vakfı ile de ülkemize 50'nin üzerinde kalıcı eser kazandırmalarının yanı sıra eğitim ve sağlık alanında günümüzde de devam eden ve toplumuza önemli katkılar sağlayan projelerin temellerini attılar.

Babam işini çok seven, gece gündüz çalışan bir insandı. Bazen onu günlerce göremezdik ama her geldiğinde bana mutlaka bir hediye getirdiğini hatırlıyorum. Yoğun çalışma hayatına rağmen, bizlerle yakından ilgilenirdi. Annem Türkan Özilhan ile 61 yıl süren evliliğinden iki çocuk ve 5 torun sahibi oldu. Çocuklarının ve torunlarının iyi bir eğitim almasına ve özellikle de yabancı dil öğrenmelerine çok önem verirdi. Bizlerin de işlerin içinde olmamız, işi temelden öğrenmemiz için özel bir çaba gösterirdi.

Ben henüz daha 'Tepebaşı'ndaki bakkal dükkanındayken çocuk yaşlarımda ona yardım etmeye başladım. Tahtakale'de ithalat yapmaya başladıkları yıllarda da beni yanında götürür, özel olarak ilgilenirdi. Ben dükkanın önünde tezgah açar, mağazadan aldıklarımı satardım. Sonradan öğrendim ki, babam, hevesim kırılmasın diye esnafa parasını kendi verir, benim tezgahımdan alışveriş yaptırırmış. Gün sonunda da ben tüm kazandıklarımı kâr zannederken, o bana "Hayır, maliyeti çıktıktan sonra kalan şu kadarı senin kârın, onunla da yeni mal alırsın" derdi. Bana hep işin başında ve işin içinde eğitim verdi.

Toptancılıktan ithalatçılığa, sonrada da sanayiciliğe geçtiler. Babam ve Kamil Bey birbirini çok iyi tamamlayan iki ortaktı. Her zaman cesur kararlar aldılar. Türkiye'nin koşullarına, gidisatına uygun atılımlar yaptılar. Otomotiv sektörünün ardından, bira ve kırtasiye işlerine girerek, dünyaca ünlü büyük markalarla ortaklıklar kurarak ülkemiz adına çok önemli girişimlerde bulundular. Babam, 1997 yılında 9'ncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından Devlet Üstün Hizmet madalyası ile ödüllendirildi.

Bana da her zaman cesur olmayı öğrettiler. Daha ortaokulun birinci sınıfındayken bir gün cebime para koydu, gereken her türlü öğütü verdi ve beni tek başıma Fransa'ya yolladı. On sekiz yaşındayken beni yönetim kurulu toplantılarına almaya başladılar. Onların kararlarını, iş yapış şekillerini genç yaşta gözlemledim. Babam, uzun yıllar birlikte iş yapabilmenin temelini dürüstlük olarak tanımlardı. Dürüstlükleri sayesinde hem Kamil Bey ile ortaklıkları bunca yıl devam etti hem de her zaman iş ilişkilerinde ve uzun süreli ortaklıklarda tercih edildiler. Çalışanların haklarına saygı göstermek, hep anlaşmadan, uzlaşmadan yana olmak, işlerimizi ortak akılla yürütmek, çalışıp kazanırken insanımıza, vatanımıza da kazandırmak hep onların bize aktardığı değerler. Onların eseri olan Anadolu Grubu bugün 70. Yılına ulaştı ve geleceğe emin adımlarla ilerliyoruz. 22 Haziran'da aramızdan ayrılışının 6. yıldönümünde babam Hacı İzzet Özilhan'ı her zaman olduğu gibi saygı ile anacağız. Bu vesileyle de aramızdan ayrılan tüm babaları rahmetle anıyor ve herkesin Babalar Gününü kutluyorum.

Ben henüz daha 'Tepebaşı'ndaki bakkal dükkanındayken çocuk yaşlarımda ona yardım etmeye başladım. Dükkanın önünde tezgah açar, mağazadan aldıklarımı satardım. Gün sonunda da ben tüm kazandıklarımı kâr zannederken, o bana "Hayır, maliyeti çıktıktan sonra kalan şu kadarı senin kârın, onunla da yeni mal alırsın" derdi.

ECZACIBAŞI HOLDİNG YÖNETİM KURULU BAŞKANI **BÜLENT ECZACIBAŞI**

Kendisine saygısı olmayan insanlarla çalışmayın derdi

Topluluğumuzun Kurucusu, babam Nejat Eczacıbaşı, "Cumhuriyet"le birlikte modern kimliğine kavuşan bir kuşağın mensubuydu. Gençliğin ve yaşlılığın insanın yaşı ile ilgisi olmadığını inanırdı. "Geriyeye bakarak yaşayan insan yaşlıdır, ileriye bakan insan kaç yaşında olursa olsun gençtir," derdi. Nejat Bey'in zamanında yapay zeka ve akıllı robotlar, küresel ısınma, iklim değişikliği henüz gündemimize girmemişti. İnsanın bekleyebileceği en büyük felaketler düşünülünce akla en başta doğa olayları, nükleer savaşlar veya salgın hastalıklar gelirdi. Nejat Bey'e göre, "paranın her şeyi satın alabildiği bir dünya düzeni" bunların hepsinden daha büyük bir felaketti. Şimdi bulunduğumuz noktada bu kaygılar daha da büyük anlam kazanıyor.

Nejat Eczacıbaşı için iş insanı "ekonomide değer yaratmak sorumluluğu taşıyan" kişiydi. Mutluluğu, "bir şeyler yaratmak, yaratırken saygı görmek" olarak tanımlıyordu. Onun oğlu olup iş insanlığına önememek pek mümkün değildi. Kardeşim Faruk'la ben, aile değerlerini ve geleneklerini yaşatmanın ne kadar önemli olduğunu sürekli vurgulandığı bir ortamda yetiştiriliyorduk. İş insanı olmak demek, sadece para kazanmak için çalışmak demek değildi. Başarılı bir iş insanı, sahip olduğu olanakları, merakı ve tutkusunu alan alanlarda girişimler başlatmak, katkıda bulunmak, hizmet etmek için kullanabilirdi.

"Özel girişimde gerçek ölçü, toplumun varlığını artırmadaki başarı düzeyidir" sözünü sıklıkla tekrarlardı. Nejat Bey, toplumsal gelişmenin bir bütün olarak görülmesi gerektiğini söyler, "sağlıklı bir ortamda hiçbir kurum sağlıklı kalmaz" derdi. Bir toplumun zenginleşmesiyle gelişmesinin aynı şey olmadığını çeşitli örnekler vererek anlatmayı severdi.

Nejat Bey'in inancının, heyecanının kaynağı, kuşkusuz Cumhuriyet'in yarattığı rüzgardı. Hayallerinin ve projelerinin sonu yoktu. Öyle hayaller ki, paylaşıldıkça büyüyeceklerine ve gerçekleşeceklerine inanırdı. Nejat Bey için, yapılmamış olanı yapmak, bir kişiliğin özelliğiydi.

Nejat Bey'in inancının, heyecanının kaynağı, kuşkusuz Cumhuriyet'in yarattığı rüzgardı. Hayallerinin ve projelerinin sonu yoktu. Öyle hayaller ki, paylaşıldıkça büyüyeceklerine ve gerçekleşeceklerine inanırdı. Nejat Bey için, yapılmamış olanı yapmak, bir kişiliğin özelliğiydi.

Babam Nejat Bey, toplumsal gelişmenin bir bütün olarak görülmesi gerektiğini söyler, "sağlıklı bir ortamda hiçbir kurum sağlıklı kalmaz" derdi. Bir toplumun zenginleşmesiyle gelişmesinin aynı şey olmadığını çeşitli örnekler vererek anlatmayı severdi.

lerine inanırdı. Nejat Bey için, yapılmamış olanı yapmak, bir kişiliğin özelliğiydi. Hangi alanda olursa olsun taklitten uzak durmak, dünyadaki yeni yaklaşımları benimsemek, her seferinde yeni bir heyecanla girişimlerde bulunmak onun kaçınılmaz davranış biçimiydi. Şimdi değerlendirdiğimizde, bu özelliğinin, kendisinin iş yaşamındaki başarısını sağlayan belki de en önemli etken olduğunu görüyoruz.

Diğer bir önemli etken birlikte çalıştığı insanlarla ilgili yaklaşımıydı. "Kendisine saygısı olmayan insanlarla çalışmayın" derdi. Nejat Bey, sorumluluk alabilen insanları arardı. İş yaşamında en beğendiği insanlar, işlerini iyi yapmakla yetinmeyip gereğinde işlerinin tanımlanmış sınırlarını aşarak sorumluluk almaktan korkmayan insanlardı. "İş ve sorumluluk verilmez, alınır," sözünü tekrarlardı. Kendini

geliştirmeyi seven insanlarla çalışırdı. "Merakları olan" insanlara hayranlık duyar, böyle insanlarla çalışmak ve dostluk etmek isterdi. Nejat Bey diğer taraftan, genç yetenekleri titizlikle arayıp-bulan ve büyük başarılar kazanana kadar onların eğitimine yılmadan yatırım yapan bir anlayışa sahip olmadığımız için dünya ölçülerinde yetenek sahibi pek çok genç insanımızın keşfedilmeden ziyen olup gittiğini düşünürdü. Bunun çareleri üzerinde çalışırdı.

Türkiye'nin geleceğine müthiş bir inancı vardı. Ona göre, Türkiye'nin geleceğine güvenmek, ancak Türkiye'nin gerçekleştirmiş olduğu eşsiz atılımları bilmemek veya anlamamakta mümkün olamazdı. Bugün özellikle korumaya çalıştığımız "Eczacıbaşı Değerleri"nin temelinde de kurucumuzdan aldığımız bu dersler yatar. Bir babalar gününde daha kendisini rahmet ve özlemle anıyoruz.

DOĞANLAR YATIRIM HOLDİNG İCRA KURULU ÜYESİ **OGÜN DOĞAN**

Aile anayasamızı kendi eliyle yazdı

Profesyonel anlamda babam ile beraber iş arkadaşlığımızın 5'nci yılını geride bıraktım. Türkiye'de çoğu aile şirketleriyle de örnek olarak paylaştığımız aile anayasamız var. İkinci kuşak altı erkek kardeş, 3'üncü kuşak sekiz kızın birliği ve görev paylaşımıyla şirketlerimizi uyum içerisinde yönetiyoruz.

Bu kalabalık ekibin yol haritası olan aile anayasamız, babam tarafından kaleme alındı. Ben doğduğumda yazmaya başlamış, içerisinde akademik hayatımızdan lityakata kadar ödül ve cezaları içeren birçok konu var. Yaşadığımız olaylardan da hala daha etkiler yapıyoruz. Şirketlerimizi adil bir şekilde yönetmek ve kuşaktan kuşağa taşımak temel amaçlarımızdan biri oldu. Baştan sona kendi yazdı; sonra da düzenlenmesi için bu alanda uzman akademisyenlerden destek aldı. Babam Davut Doğan, iyi bir hatiptir, konuşur, konuşuklarını dinletir. Türkiye'nin dört bir tarafında, kimi zaman yurt dışında aile anayasamızı da içine alan anlattığı yüzlerce konuşma oldu. Sayısız şirkete, aileye öncülük yapan bir prensipler manuzumemizdir aile anayasamız, aile huzurumuzun da temel anayasasıdır aynı zamanda.

Babam benim için her zaman yenilikçi ve yaratıcı bir lider oldu. Tabii ki dönem ve yaş itibarı ile iş hayatında fikir ayrılıklar yaşadığımız oluyor. Benim risk itirazı ona göre çok daha fazla. İklimizde bireysel olarak birer melek yatırımcıyız. Yeni iş fırsatları tarafında ve şirket içi teknolojik dönüşüm konusunda hızlı hareket etmemiz gerekiyor, değişimi yakalamalıyız.

En çok Türkiye'nin ihtiyacı olan alanlara ve katma değeri yüksek yenilikçi sahalara dönük ortak çabalarımız var. Onun toplum ihtiyaçlarından beslenen mobilya alanındaki yenilikleri tüm hızıyla, kesintisiz sürür. Çok iyi bir gözlemcidir, şehirleşmenin doğal sonucu çöp sorunu, Doğanlar Yatırım Holding'in en temel iş alanları haline geldi ise onun sayesinde. Bugün Türkiye genelinde sayıları 13'ü bulan modern büyükötele, evsel

atık ayrıştırma, vb. sosyal işlevlerini ve enerji dönüşüm tesislerinin yaratılmasında, bu alandaki ihtiyacı yüzde 25'ine şirketlerimiz olarkı yanıt vermeye başladık. Onun liderliği rol oynamaktadır. Bu alanda benim de yoğun mesai yükümlüğümlerimle birlikte Davut Doğan'ın sosyal girişimci yönü, sosyal faydadan beslenen yapısıdır.

İnsan her gün çevresinden deneyimlerinden yeni şeyler öğreniyor, işin temeli önemli, ben babamdan çok basit bir deyişle iyi bir insan olmayı öğrendim. Rol modelim oldu, mobilya üretiminde, ağaçtan, kumaşın kokusu arasında büyüdük. Aile mesleğini seçmemde, babamın işindeki prensipler, titiz çalışmanın ve bana rol model olmasının payı kuşkusuz çok büyüktür. Alcağönüllü olmak ve mütevazilik bizim en önemli değerlerimiz. Küçük bir kasabada doğup büyümenin avantajı da burada görüldü. Hayatımın her dönemindeki kararlar hep fikrini almışumdur. Benim için her zaman iyi bir dinleyici ve yol gösterici lider oldu.

KALE GRUBU YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE CEO'SU ZEYNEP BODUR OKYAY

İz bırakmanın ne demek olduğunu babamla idrak ettim

Sevgili babam İbrahim Bodur'un temelini attığı Kale Grubu, bugün 63 yılı geride bırakmış, değerler üzerine inşa edilmiş büyük bir aile. İbrahim Bodur, Kale Grubu'nun ilk şirketini kurduğu 1955 yılında daha 27 yaşındaydı.

Ticaretin bireyleri, sanayinin ise toplumları zenginleştirdiğine inanırdı ve bu nedenle aşık olduğu üretimin meşakkatli yolunu seçti.

Türkiye'de olmayan bir şeyi üretmek için yola çıktı, bu işi yerel kalkınmaya inancı nedeniyle doğduğu topraklarda, Çan'da ve ona güvenen yöre halkının desteğiyle başlattı. Ve böylece özgün bir kalkınma modeli oluşturdu. Babam bu modeli Çan'da hayata geçirebildiği için Anadolu'da sanayileşme cesaretinin filizlenebilmesine öncülük etmiştir. "Bir lider, topluluğa bir anlam duygusu verebiliyorsa, topluluğu harekete geçirir" derler. Babam böyle bir liderdi.

O gün temeli atılan markalar, pek çok ürüne adını verdi. Ülkenin ilk Ar-Ge merkezlerinden biri 1970'lerde bizim grubun bünyesinde kuruldu. İbrahim Bodur, 1980'lerde önemli bir misyon daha üstlendi ve grubun savunma ve havacılık yatırımları başladı. Kale Grubu bugün onun vizyonuyla Türkiye'nin ilk turbojet motorunun üretiminden, F-35 başta olmak üzere dünyanın en önemli savunma ve havacılık projelerinin paydaşlığına kadar çok önemli bir misyonun parçasıdır.

İbrahim Bodur, sivil toplumun dönüştürücü gücüne yürekten inanırdı. Bu nedenle TÜSİAD'dan İstanbul Sanayi Odası'na, DEİK'ten İktisadi Kalkınma Vakfı'na kadar pek çok önemli sivil toplum örgütünün kurucuları arasında yer aldı ve idareciliğini yaptı.

1991 yılında kurduğu vakıfla, binlerce öğrenciye burs, binlerce insana mesleki eğitim imkânı sağladı.

Babam bütün bu işleri yaparken odağına daima insanı koymuş, her işinde ülkesini ön-

İbrahim Bodur "öngörü, cesaret, yenilikçilik, mücadele ve güven" diye özetleyebileceğim değerler manzumesinin içinde yerel değerleri küresel vizyonla harmanlamayı çok iyi bildirdi. İbrahim Bodur'un evladı olduğum için bahtiyarım. Oyle değerli bir babanın talebesi olduğum için çok şanslıyım.

Türkiye'de olmayan bir şeyi üretmek için yola çıktı, bu işi yerel kalkınmaya inancı nedeniyle doğduğu topraklarda, Çan'da ve ona güvenen yöre halkının desteğiyle başlattı. Ve böylece özgün bir kalkınma modeli oluşturdu.

celemiştir. Onun için "Her işin evvelinde, sonunda ve merkezinde insan vardı." Bize her zaman "Sizi siz yapan öz değerlerinize sahip çıkın. Çünkü onlar sizi bir ağacın kökleri gibi ayakta tutacaktır" derdi.

İbrahim Bodur "öngörü, cesaret, yenilikçilik, mücadele ve güven" diye özetleyebileceğim değerler manzumesinin içinde yerel değerleri küresel vizyonla harmanlamayı çok iyi bildirdi. Ondan, pusulamız olması gereken tek şeyin değerlerimiz olduğunu gördüm. Çünkü ancak o zaman fırtınalı havalarda rotanızı kaybetmiyor ve doğru yolda ilerleyebiliyorsunuz. Bugün yanıt aradığımız soru ve sorunların cevabının bu değerlerde yattığına yürekten inanıyorum.

İbrahim Bodur'un evladı olduğum için bahtiyarım. Oyle değerli bir babanın talebesi olduğum için çok şanslıyım. Sınırlarımı aşmam için de her zaman cesaretlendirmiştir. Baba-kız ilişkisi dışında o benim için rol model olmuştur.

Benim hayatta aldığım en kıymetli ders, babamı topırağ verdiğim gündü. Babam, bu topraklarda çok az insana nasip olabilecek bir sevgi seliyle uğurlandı. İz bırakmanın ne olduğunu ben o gün idrak ettim.

ALARKO HOLDİNG YÖNETİM KURULU BAŞKANI İZZET GARİH

Babamdan en güzel hatıra 'Mutluluk Pastası' tarifi...

Sevgiyi yiyemezsiniz. Ama paylaşabilirsiniz. Ve dünyanın bu en korunası, en hassas ama bir o kadar en güçlü duygusu paylaşıldıkça büyür. Dünyanın buna ihtiyacı var. Büyük bir sevgi çemberine. Babamın işte bu çemberi oluşturmak için, birlikte çalıştığı iş arkadaşlarından ailesine, bizlere kadar kendi etrafında oluşturduğu bir sevgi yumağı vardı. Bu çemberi her daim büyütme ve paylaşmaya çalışırdı.

Bir adı da vardı bu çabasının. Birtarifi...

Babalar günü vesilesi ile Babam Üzeyir Garih'in ruhunu şad ederken şahsına münhasır yazdığı 'Mutluluk Pastası' tarifini paylaşmak istedim sizlerle.

Bakın o tarifi içinde neler var: 4 fincan sevgi, 2 fincan sadakat, 1 fincan dostluk, 1 fincan saygı, 2 kaşık ümit, 2 kaşık şefkat, 1 kaşık inanç, 1 fiçici neşe...

Ve nasıl yapıldığını da hatıra bıraktı bizlere: Sevgi ile sadakati, inanç ve şefkatle karıştırın, ümit ve dostluğu katıp, neşe dolu fiçide iyice sallayın. Güneşte pişirip, her gün yakınlarınıza saygıyla ve cömertçe servis yapın.

Bıraktığı hiçbir şey benim için bundan daha korunası değil. Hiçbir şey bundan daha kıymetli değil. Hiçbirşey bundan daha "babam anlatan" değil.

Tabii ki sadece babalar gününde değil. Kendisi her zaman yanımızda. Ama her yıl olduğu gibi bu yıl da Babalar Günü'nde çok değerli babam Dr. Üzeyir Garih'i tüm ailemiz olarak saygı, sevgi, ve büyük hasretle anıyoruz.

Her çocuk için babaları "bilge"dir. Özellikle kaybedilmiş babalar... Benim de bilgemdi babam. O bilge kişiliği ile biz çocuklarına ve torunlarına her zaman çalışkanlığı, vatanseverliği, insan sevgisini ve mütevazılığı bir yaşam biçimi olarak aşıladı.

İş hayatında çok başarılıydı. Fakat asıl başarısını ailesi ile ilişkilerindeydi. İş ve sosyal hayattaki başarısının sırrı bizlerle mutlu özel yaşantısında. Çocukluk yıllarımda doğanın güzelliklerinden faydalanmayı ve evrenin enerjisine uyum sağlamanın önemini bana keyifli şekillerde anlatırdı. Büyük iz bıraktığını şimdi şimdi anıyorum.

Ortaokul yıllarımda sadece ikimizin olduğu sahil yürüyüşleri sırasında veya yazın beraber sandalda kirek

Her çocuk için babaları "bilge"dir. Özellikle kaybedilmiş babalar... Benim de bilgemdi babam. O bilge kişiliği ile biz çocuklarına ve torunlarına her zaman çalışkanlığı, vatanseverliği, insan sevgisini ve mütevazılığı bir yaşam biçimi olarak aşıladı.

çektığımız hafta sonlarında söyledikleri o kadar canlı ki: "Kuşlara yem vermek, balıkları beslemek, aile ve arkadaşlıkların önemi, çimlere basmak, ağaçlara dokunmak, iyilik yapmanın değerini anlamak, sporun önemi ve eğitimi ile ilgili tavsiyeleri..."

En önemlisi ise kendi frekansımı ancak kainatın frekans seviyesine doğru yükselterek uyarlayabildiğim zaman hayatın güzelliklerinden keyif alabileceğimi öğrenmemdi.

36-40 yaş olgunluk dönemim ise keşke hiç ama hiç bitmeseydi. Çünkü o dört yıl sadece benimle ve ayda bir pazar günü öğleden sonraları yaptığımız kahve sohbetlerinin bambaşka bir anlamı varmış meğer. Bu sohbetlerimizde, insanın varoluşuna ilişkin konuları, iş yönetim felsefelerini ve hayata bütünsel bakışımı aktarırdı. O saatlerdeki buluşmamız kesintisiz yaşanırdı, ne telefon, ne başka bir şey aramızda girmezdi. İyilikler Bankası Hesabı, Zenginliğin tanımı, Dostluk, Spor, Beslenme, Uykü Düzeni, Kainatın Frekansı, Paranın Enerjisi, Meslek sevgisi, Sektör sevgisi, ve Su gibi olmanın önemi... İşte bu dört yıl içinde bu konularla ilgili tarifsiz lezzetli bilgi aktarımları, bana bıraktığı en büyük mirastır. Ne özel anlarmış, zaman geçtikçe daha iyi anıyorum.

Sözünü etmeden geçemeyeceğim, bende iz bırakan konulardan biri de zenginliğin kendisine has tanımı olmuştur. Genel olarak zenginliğin sahip olunan maddi varlıklar olarak tanımlandığını, ancak aslında sağlıkla

aldığımız her nefesin en büyük zenginliğimiz olduğunu, kainatta yüce Allah'ın yarattıklarının hiçbirinin sebep-siz yaratılmadığını ve bir bütünü tamamladığını anlamamı isterdi. Sizlerle başımdan geçen güzel bir anımı paylaşmak isterim. Yaptığımız bir doğa yürüyüşümüz sırasında patika üzerinde bulunan çiçekleri koklamadığımı, sadece yanlarından yürüyerek geçtiğimi görünce beni durdurup, bu güzel çiçekleri koklamaya mutlaka zaman ayırmamı, onların ne kadar güzel yaratıldığını izlememi, ve buna ne kadar yoğun bir tempoda çalışırsam çalışayım mutlaka zaman ayırmamın hayatın zenginliğinin farkına varmamın önemli bir parçası olduğunu anlattı.

Dr. Üzeyir Garih aile fertlerinin yanısıra beraber çalıştığı iş arkadaşlarına da çalışma azmi ve heyecan aşılayan örnek bir insan ve muhteşem bir liderdi. Emek verdiği iş hayatı içerisine yüzlerce başarı sığdırmış ve insanlara kendi bilgi ve tecrübelerini öğretme konusundaki sevgisi ile çok değerli eserler bırakmıştır. Her türlü bilgi kaynağı ile içli dışlı olan yeni nesillere daha iyi yetimeleri için kendi tecrübelerini aktarmaktan her zaman büyük keyif almıştır. Allah vergisi akademik yeteneklerini ve ikna kabiliyetini pratik hayatta ve iş dünyasında çok verimli ve etkili bir şekilde kullanabildiğine her zaman şahit oldum.

Onun şirketimiz ile ülkemize sağladığı ekonomik gelişime biz de katkılarımızı yılmadan devam ettiriyoruz ve ettireceğiz. Onu bıraktığı eserleriyle ve çok değerli hayat felsefesi ile yaşatacağız.

Babamın bana bıraktığı hiçbir şey benim için 'Mutluluk Pastası' tarifinden daha korunası değil. Hiçbir şey bundan daha kıymetli değil. Hiçbir şey bundan daha "babam anlatan" değil...

SANKO HOLDING YÖNETİM KURULU BAŞKANI ADİL SANI KONUKOĞLU

İlk ders: Pazarlığın üzerine pazarlık olmaz

İlkokula başlamadan önce, 5-6 yaşlarımda babam Sanı Konukoğlu'nun hidrofil pamuk tesisine girdim. Pamuklar açılır, temizliği ve ardından kassalaması yapıldı. Pamuğu açma işlemi çok keyifliydi. Ortaokul ve lise yıllarımda tatil dönemlerimde iplikhane, tarak, penye ve bobinde, oluklu bitirdikten sonra ise örgü ve boyahanede çalıştım.

Kişiliğimin ve iş ilkelimin gelişiminde, babamın, "İşin hilesi dürüstlüktür" sözü etkili oldu. İşini iyi yapmanın zaten hile yapmadan parasını kazanacağını örneklerle anlattı. Bu söz, babamın bize en önemli mirasıdır.

Aldığım önemli derslerden birisi de "Pazarlığın üzerine pazarlık olmaz" diye özetlediği iş ilkesi oldu. Daha 12-13 yaşlarımda kulağımda küpe olan ve bende çok önemli iz bırakan konu şöyle gelişti: O yıllarda elektrik kesintileri yaşadığım için motorlar çok sık arıza yapıyordu. Babamla samimî dost olan Ali Küçükparmak, arızalı motorları götürür, tamiri yapardı. Cumartesi günleri ödeme günümüzü. Ali Amca da geldi. Sohbet ettikleri sırada babam, "Adil, Ali amcanın faturasını öde" dedi ve faturayı bana verdi.

Faturada 2,5 lira küsurat vardı. Küsuratı vermeden Ali Amcaya ödeme yaparken bunu söyledim. Ali Amca, "Canın sağ olsun" dedi. Çocuk mantığı ile 2,5 lira eksik ödeyerek doğru bir şey yaptığımı, işletmeye para kazandırdığımı zannettim. Fakat babam öyle bir kızdı ki: "O parayı hemen öde" diye tepki gösterdi. Adeta dondum. Babam, "Bu hareket sana yakışıyor mu" dedi. Bir şey anlamadım. Üstelik iltifat bekliyordum. "Aferin oğlum, ticareti öğreniyorsun" diyecek sanıyordum. "Sen, faturadan bir kuruş dahi kestiğimizi ne zaman gördün de böyle bir şey e cesaret ediyorsun" diye kızgınlığını sürdürdü. Ali Amcanın babama itirazları eşliğinde, ağlayarak 2,5 lirayı ödedim.

Ali Amca tiktikten sonra babam beni karşısına alarak "Hayatta bir daha pazarlığın üzerine pazarlık yapmayacaksın. Önemli olan pazarlığı baştan yapmaktır. Malı alırken pazarlığını yaparsın, istenilen rakamın belki yüzde 25'ini kesersin ama pazarlık bitmiş, adam işi tamamlamış, faturası düzenlenmiş. Sen o faturanın kuruşunu dahi kesmemelisin ki hakkı sende kalsın. Yani iş bittikten sonra pazarlık yapılmaz. Yaparsan o insanın

Babamın "İşinizle evinizi birbirine karıştırmayın. İşinizi göderseniz evinizi, evinizi göderseniz işinizi unutacaksınız" öğütü de yol haritamda yerini aldı.

hakkını gasp etmiş olursun, bütün hakkı sana geçmiş olur" diyerek bana neden kızdığını anlattı. Bu olay, hayatıma yön veren bir ders oldu. O günden sonra tüketici olarak alışveriş yaparken dahi "üstü kalsın" derim. Bozuk param olmazsa, yaşadığım bu tecrübeden ötürü fazlasını veririm.

Babamın, "İşinizi evinizi birbirine karıştırmayın.

İşiniz göderseniz evinizi, evinizi göderseniz işinizi unutacaksınız" öğütü de yol haritamda yerini aldı.

Rahmetli babamdan Allah rahmetini esirgemesin, mekanı cennet olsun. Evlatları olarak kenetlenerek çizdiğimiz yolda ülkemize değer katmaya devam ediyoruz.

Babamın öğütleri ile büyüdük, dediği gibi hareket ediyoruz. Evlatları olarak kenetlenerek çizdiğimiz yolda ülkemize değer katmaya devam ediyoruz.

YEŞİM TEKSTİL CEO'SU ŞENOL ŞANKAYA

Yokluğuna alışmak öylesine zor ki

Senin iş ahlakın, iş kültürün ve prensiplerin gerek Türkiye'de gerekse uluslararası iş dünyasında her zaman farklılığı ile dikkat çekti, takdir edildi ve örnek gösterildi. Yıllar önce "Önce İnsan" anlayışı ile başlattığın bu felsefenin ne denli önemli olduğunu günümüz iş dünyasında şimdi daha da iyi anlaşıyor.

Kalbinde herkesi sığıracak kadar büyük yer ve içinde herkese yetecek kadar çok sevgin vardı. İşte bu yüzden ani gidişinle sevgini verdiğin binlerce kalp de bizlerle birlikte ağladı. Sen sadece benim babam değil, firmamızda çalışan herkesin, hatta tüm Bursa'nın Şükür Babasıydın. Sahip olduğun insan sevgisinin yanı sıra Bursa ve Bursaspor sevginle de her zaman hatırlanacaksın.

İnsan sevdiklerinin her zaman yanında ya da bir telefon kadar uzakta olmasını ister. Biz de seninle hep bu mesafedeydik. İyi günümüzü, kötü günümüzü hep baba-oğul dayanışması içerisinde, kurmuş olduğun sıcak aile ortamında yaşadık. Babasın çok seven ve ona büyük saygı duyan bir evlat olarak, seni kaybettiğimizde üzüntümü kelimelere dökmem çok zor.

Sen sevgi dolu bir baba, iyi bir eş, vefalı bir dost, çalışkan bir patron, maneviyatı yüksek ve hayırsız bir iş adamı olarak daima bizlere örnek oldun. Her girdiğin toplumdaki hangi düşünceye olursa olsun herkesi hümanist yapma, sevgiyle kucakladın. Toplumda edindiğin sevgi ve saygı da benim için her zaman çok büyük bir gurur kaynağı oldu. Pozitif bakış açınla daima hayatın hep iyi taraflarını görmemizi sağladın. Zorlukların üstesinden ancak el birliği ile hep beraber gelinebileceğini söyledin. Hem ev hem iş hayatımızda huzurlu ve mutlu olabilmek için ailemizi ve işimizi çok sevmemizi gerektiğini öğütledin. Kendimizi sıkıntıda hissettiğimiz her anda bizlere kol kanat gerdin. Zor zamanlardaki sakin, soğukkanlı ve gerçekçi yaklaşımınla hepimize yol gösterdin.

Kalbinde herkesi sığıracak kadar büyük yer ve içinde herkese yetecek kadar çok sevgin vardı. İşte bu yüzden ani gidişinle sevgini verdiğin binlerce kalp de bizlerle birlikte ağladı. Sen sadece benim babam değil, firmamızda çalışan herkesin, hatta tüm Bursa'nın Şükür Babasıydın. Sahip olduğun insan sevgisinin yanı sıra Bursa ve Bursaspor sevginle de her zaman hatırlanacaksın. Yoklu-

ğuna alışmak öylesine zor ki...

Hayat tam 15 yıl önce, 2005 yıl son baharında acı bir sürpriz yaparak seni bizden koparmış olsa da senin bizlere bıraktığın sonsuz sevgi ve bilgelik mirası sayesinde yolumuza devam ettik. Seni güzel hatıralarımızda ve hayattayken başlattığın birbirinden değerli çalışmaların devam ettirerek yaşıyoruz. Bize devret-

tiğin bayrağı daha ileriye taşıma azminin yanı sıra, ilke ve prensiplerini iş ve özel hayatımızda uygulamaya tutulmuş, senin daima aramızda olmanı sağlıyor.

Senin iş ahlakın, iş kültürün ve prensiplerinin gerek Türkiye'de gerekse uluslararası iş dünyasında her zaman farklılığı ile dikkat çekti, takdir edildi ve örnek gösterildi. Yıllar önce "Önce İnsan" anlayışı ile başlattığın bu felsefenin ne denli önemli olduğunu günümüz iş dünyasında şimdi daha da iyi anlaşıyor.

Sağlığında çevre, eğitim, sanat, spor gibi birçok farklı konuda toplum için yaptığın hizmetlerle birçok sosyal sorumluluk çalışmasına imza attın. Senden ayrı kaldığımız yıllar boyunca bıraktığın ilkelere ödün vermeden, senin değerlerini kendimize pusula kabul ederek başlattığın tüm çalışmalar, ve hizmetleri firmamızın kurumsal iş süreçleri çerçevesinde devam ettirdik. Hayırsızlık anlayışı ile inşa ettiğin her şey, Yeşim'in kurumsal sosyal sorumluluk politikası ile birleşerek daha kurumsal bir çerçevede hayat bulmaya bundan sonra da devam edecek. Umarım bizleri görüyor ve attığımız her adımda senin aktif yolda ilerlediğimizi hissediyorsundur.

İnsan, yaşamın acımasız gerçekçi olan ölüm kavramını ancak bıraktığı eserlerin kalıcılığı ile "ölümsüz" kılıyor. Canım babam, tüm sevenlerinin kalbinde hala sevgiyle yaşamaya devam ediyorsun. Bıraktığın eserler ise binlerce insana ulaşarak daha uzun yıllar boyunca hayır dua almaya devam edecek. Ne mutlu ki adının anıldığı her yerde yüreklerde sınımsız sevgiyle anılıyorsun. Her evlada böyle bir gururun nasip olmasını dilerim.

SÜTAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI **MUHARREM YILMAZ**

Cesur mu cesur, vizyoner bir girişimci

Babama sık sık sormak zorunda kaldığım "Hangimiz daha genç, hangimiz delikanlı?" sorusu aslında onun müthiş heyecanı karşısında duyduğum hayranlığın da bir ifadesiydi. Onu harekete geçiren kâh yenilikçi bir fikir, kâh çevresine ve zamanına karşı duyduğu sorumluluk ve liderlik duygularıydı. Sevgisi, samimiyeti ve sorumluluk duygusu her kararının en önemli süzgeciydi. Öyle ki işle ilgili konularda bile, heyecanının yükseldiği anlar içi içine sığmaz, tutkuyla konuşmaya başlar, gözleri yaşardı.

16 yaşında iş hayatına başladığı yıllarda, şartlar zor, eğitim sermaye kısıtlı, imkanlar dar. İnsanların en büyük sermayesi; kendi kişilik özellikleri, değerleri ve çevrelerinde oluşturdukları itibar. Babam için itibarın temeli güven ve vefa idi.

Babam Sadık Yılmaz Cumhuriyetin ilk yıllarında, 1929'da mübadele göçmeni bir ailenin yedi çocuğundan biri olarak Karacabey'in Kirmikir köyünde dünyaya gelmiş. O yılların heyecanı, vatan sevgisi, yurttaşlık bilinci, ilerleme ve gelişme azmi karakterini de belirlemiş diyebilirim. Babama sık sık sormak zorunda kaldığım "Hangimiz daha genç, hangimiz delikanlı?" sorusu aslında onun müthiş heyecanı karşısında duyduğum hayranlığın da bir ifadesiydi. Onu harekete geçiren kâh yenilikçi bir fikir, kâh çevresine ve zamanına karşı duyduğu sorumluluk ve liderlik duygularıydı. Sevgisi, samimiyeti ve sorumluluk duygusu her kararının en önemli süzgeciydi, öyle ki işle ilgili konularda bile, heyecanının yükseldiği anlar içi içine sığmaz, tutkuyla konuşmaya başlar, gözleri yaşardı.

16 yaşında iş hayatına başladığı yıllarda, şartlar zor, eğitim sermaye kısıtlı, imkanlar dar. İnsanların en büyük sermayesi; kendi kişilik özellikleri, değerleri ve çevrelerinde oluşturdukları itibar.

Babam için itibarın temeli güven ve vefa idi. "Ben bu işleri parayla kurmadım. Bizim sermayemiz güven. Önce ailen, sonra ekibin sana güvenmeli, arkanda durmalı. Ticaret yaptığın in-

sanlar sana güvenip seninle ticaretlerinde rahat olmalı. Sen bu güvünü geliştirip, sana bir şans verilmesini sağlarsan, o zaman hünerini gösterme fırsatı bulmuş olursun. Eğer işinin ustası olabiliyorsun, bu şansını kullanarak herkesi mutlu edebilir, herkesle birlikte de kazanırsın. Bu güvünü sürdürmek istiyorsan da, işinde mükemmeliyetçi, ilişkilerinde vefalı olacaksın, adil olacaksın, adaletli davranacaksın. İşçisinden genel müdürüne, küçük bir bakkaldan, en büyük müşterine kadar herkesin hak ve hukukunu gözeteceksin" derdi.

Nitekim biz yönetimde daha fazla yetki alıp, işleri üstlendikçe bile, müşterilerle, çalışanlarla bağıni kesmedi. Yıllar sonra öğrendik ki, her zaman müşterilerimize, iş ortaklarımıza, çalışanlarımıza sorar bilgi almış. Güven, adalet, vefa gibi ortak değerlerimizin takipçisi olmaya devam etmiş.

Bu değerleri benimsemenin ve canlı bir örneği olmanın ötesinde yayma gücü de olan, liderlik vasıfları yüksek bir insandı. Cesur ve vizyoner bir girişimci, bir eylem adamıydı.

70'li yılların başında yurtdışına yaptığı ilk seyahatten sonra, gördüklerinden etkilenmiş, heyecanlanmış ve tutkuyla yeniliklerin peşine düşmüştü. Bu seyahatin, o dönemde uğraştığı iki

alana da etkisi kısa sürede görüldü. 16 yaşından beri büyütüp geliştirmeye çalıştığı manifatura mağazası, o tarihte büyük şehirlerde bile olmayan, kapalı devre TV sistemi ile kontrol edilen, merkezi klima sistemi ile ısıtılıp soğutulan, çok katlı çok amaçlı bir büyük mağazaya dönüştü. Babasından devralıp sürdürdüğü mandıracılık işini de "Sütten Ağlar" üretme vizyonuyla bir sanayi kuruluşuna, bir anonim şirkete dönüştürmeye karar verdi. Çok geçmeden süt güğümünden esinlenen bir mimari ile inşa edilen fabrika binası tamamlanarak, makinalar yerleştirildi ve o yılların tüm ekonomik zorluklarına rağmen, 1975 yılında SÜTAŞ AŞ üretime başladı.

Onun tecrübesi ve rehberliğiyle, sütün bereketi Süttaş'ın temeli oldu. Üçüncü neslin temsilcisi olarak ben de çok tecrübeli bir ustanın elinde sütçülüğü öğrendim ve çok sevdim. Tabii ki sevgisini yüreğimde, özlemini anılarımda yaşıyorum, ama esasen onun adını, Süttaş'ı güvenilir bir kurum ve sütün iyiliğini ve bereketini yaymaya odaklanmış bir misyon şirketi haline getirerek yaşatabileceğime ve benden sonraki kuşaklara aktarabileceğime inanıyorum.

Bu babalar günü vesilesiyle babacığımı hasret, rahmet ve şükranla anarken, tüm babaların da babalar gününü kutluyorum.

YAŞAR HOLDING/ FEYHAN YAŞAR - SELİM YAŞAR- İDİL YİĞİTBAŞI

Babamız Selçuk Yaşar'ın işaret ettiği bilim, birlik, başarı yolunda ilerliyoruz

Selçuk Yaşar... Türkiye sanayinin büyümesine ve gelişmesine öncülük etmiş, vizyonuyla, cesaretiyle, açık sözlülüğü ile örnek bir iş insanı... Halen kitaplarıyla ve sözleriyle evlatlarına, Yaşar Topluluğu'na ve iş dünyasına yol göstermeye devam ediyor.

Selçuk Yaşar'ın üç evladı; Feyhan Yaşar, Selim Yaşar ve İdil Yiğitbaşı, uzun yıllar Yaşar Topluluğu'nda çeşitli kademelerde görev aldılar ve Selçuk Yaşar'ın Yaşar Topluluğu Onursal Başkanı olmasıyla sırayla Yaşar Holding Yönetim Kurulu Başkanlığı yaptılar. Babalar Günü yaklaşırken, üç evladının ağzından baba ve iş insanı olarak Selçuk Yaşar'ı dinledik.

"Babamız Selçuk Yaşar, hayatta üstlendiği roller ile sadece bizim babamız değil, çalışanlarımızın, yöneticilerimizin, Karşyakalılarımızın da babası oldu. Doğduğumuz günden bugüne babamızın sevgisini çevremizdekilerle ve onun Türkiye ağıyla paylaştık. Üçümüz de onu örnek aldık, bizlere gösterdiği bilim, birlik ve başarı yolunda onun izinden yürümeye devam ediyoruz."

Bu konuda şanslı olduğumuzu biliyoruz. Selçuk Yaşar, şeffaflık anlayışıyla, gördüğü doğruyu, yanlış, geliştirilmesi gereken yönleri sadece biz evlatlarına değil herkeşe açıkça ifade eder. Bizlere ve çevresindekilere yazdığı mektuplar ve notlarda kendi tecrübelerinden alıntılar yapan, analiz eden, yol gösteren ve bir baba sıcaklığıyla düşüncelerini ifade eden bir Selçuk Yaşar vardır. Bize hep değişime inmanın, inovasyonun, farklı fikirleri dinlemenin, farklı düşünmenin, toplum faydasını gözetmenin, tecrübelerini nesle aktarmasının önemi ve değerini anlatır.

Biz, ne yaparsak ülkemiz için yapmaya, başarısızlıktan korkmamaya, cesaretle

adım atmayı, her şartta dürüst olmayı, sürekli araştırmayı, yeniliklerin peşinden koşmayı, bilimin yolunda birlik içinde hareket etmenin önemini, başarının değerini ve daha bir çok şeyi babamızdan öğrendik. Şirketlerimize ve çalışanlarımıza da sırayet eden merak duygusunu bizlere babamız aşıladı. Biz hep babamıza yetişmek için koştuk. Zamanı geldiğinde, bizleri de geliştirmek için yönetim bayrağını devrettğinde, önümüzde onun gösterdiği yol, arkamızda ise onun bize olan inancı ve gücü olduğuna hep bildik ve hissettik.

Babamız Selçuk Yaşar'dan öğrendiklerimizle Yaşar Topluluğu'nu geleceğe taşıyan onun bizden beklediği başarıyı da elde ederek gururlandığımız için mutlulu-

ğuz. Selçuk Yaşar'ın evlatları olarak onun emek ve sevgiyle kurduğu bu yapının asıl ortaklarının bizler değil, çalışanlarımız, tüketicilerimiz, müşterilerimiz, tedarikçilerimiz ve iş ortaklarımız olduğunun bilincindeyiz.

Öğrendiklerimizi bizler de evlatlarımız, çalışanlarımıza, iş ortaklarımıza ve topluma aktararak, Selçuk Yaşar'ın fikirlerinin sadece Yaşar Ailesi ve Yaşar Topluluğu ile sınırlı kalmayıp nesiller boyu yaşamasını sağlıyoruz. Bu vesile ile babamız Selçuk Yaşar başta olmak üzere yaşadığımızda bizlere kol kanat veren, yanımızda olmasalar da varlıklarını hep hissettiğimiz babalarımızın Babalar Günü'nü sevgiyle kutluyoruz."

Babamız Selçuk Yaşar, hayatta üstlendiği roller ile sadece bizim babamız değil, çalışanlarımızın, yöneticilerimizin, Karşyakalılarımızın da babası oldu. Doğduğumuz günden bugüne babamızın sevgisini çevremizdekilerle ve onun Türkiye ağıyla paylaştık. Üçümüz de onu örnek aldık, bizlere gösterdiği bilim, birlik ve başarı yolunda onun izinden yürümeye devam ediyoruz.

Selçuk Yaşar'ın evlatları olarak, onun emek ve sevgiyle kurduğu bu yapının asıl ortaklarının bizler değil, çalışanlarımız, tüketicilerimiz, müşterilerimiz, tedarikçilerimiz ve iş ortaklarımız olduğunun bilincindeyiz.

TOSYALI TOYO YÖNETİM
KURULU ÜYESİ ŞERİF TOSYALI

Gün doğmadan uyan; bildiğin işi yap, bugüne değil geleceğe odaklan ve başarı hikayeni yaz!

Adımı dedem Şerif Tosyalı'dan almışım. Onun bir sobacı dükkânında başlayan hikayesi, bugün 25 farklı tesiste, 10 bin çalışanla, 3 farklı kıtada devam ediyor. Ondan bana kalan tek miras ise ismi değil. Çalışmak, üretmek ve faydalı olmak, kazandığımızı paylaşmak, bizim aile kültürümüzde ve genetiğimize de işlemiş durumda. Tüm bu değerler, babam Fuat Tosyalı için "olmazsa olmaz"lığını sürdürüyor. Ondan öğrendiğim ve başarıya giden yol olarak özetlediğim bu değerli biraz daha açıklamak isterim.

"Bizim üzerimize güneş doğmadı". Babamdan öğrendiğim ilk şey, başarının ancak alın teriyle mümkün olduğudur. Güneş doğmadan önce uyanarak, çok çalışarak, disiplinli bir yaşam sürerek ve emek harcıyarak başarıya ulaşabileceğimizi öğrenerek büyüdüm. Çocukluğumda dahi yaz tahtalarının tümrünü fabrikalarımızda, üretim sahalarında geçirdim. Eğitimin asla yerli olmayacağını, yanına bilgi, deneyim ve yaşamışlık katılması gerektiğini öğrendim.

Sevdiğin ve bildiğin işi yapmak... Babam her fırsatta bana şunu tekrarlar: "Yanımda altın madeni olsa bile dönüp bakma". İnsanın ancak bildiği ve sevdiği işe odaklandığında takdirde, o alanda büyüyeceğini ve bir dünya markasına dönüşeceğini kavradım. Dalların budaklanmak yerine, bulunduğumuz noktada kök salmak, yenilikçi olmak, öncü ve lider konumlanmak, bizim için hep en önemli kural oldu. Bugün Türkiye'nin global demir çelik üreticisi olarak farklı kıtalarda ülkemizin bayrağını dalgalandırma gururunu, bu değer yargılarına sıkı sıkıya tutunmuş olmamıza borçluyuz.

Ve en önemlisi hayal kurmayı öğrendim. Babam 50 yıllık iş hayatında asla geçmişe ve bugüne odaklanmadı; her zaman önüne ve geleceğe baktı. Gündemin krizleriyle, o krizlerin sebep olduğu zorluklarla ilgilmedi. Aksine, birçok zorluğu fırsata çevirdi, krizleri ustalıkla yönetip avantajlar yarat-

tu. Kriz dönemlerinde kafanız iki elinizin arasına almaktansa, kimsenin görmediğini görmeye çalışmalısınız. Bunu yaptığımız takdirde kriz fırsatı çevirirsiniz. "İş hayatı virajlarla doludur. Yönetim kontrolü hep gofordredir. Küçük bir hata ve umutsuzluk sizi gideceğiniz noktaya ulaştırır. İşte ondan sık sık duyduğum bu cümlelerle birlikte başarının ancak geleceğe odaklanmakla mümkün olduğunu anladım.

Dünya değişiyor; bu değişimi son birkaç aydır yaşanan pandemi nedeniyle daha net görmeye başladık. Pazarlama ve iletişim taktikleri değişiyor, Ar-Ge ve inovasyon ise bizim gibi global şirketleri yeni dünyaya taşıyor. Yeni nesil olarak dijital dünyanın bir parçası olmak, köklü şirketlerimizi bu dünya ile tanıtmak ve sürdürülebilirlik çalışmalarını daha çevreci ürünler üretmek zorunda olduğumuzun bilincindeyiz. İşte tüm bunları yaparken de babam Fuat Tosyalı'dan öğrendiklerimi yeni dünyanın iş kültürü ile harmanlıyoruz. Böylece hem dünyayı yakalıyor hem de babam ve dedemin tırnaklarıyla kazıyarak büyüttükleri bu grubu bizden sonraki nesillere hazırlıyoruz.

STANBUL SANAYİ ODASI BAŞKANI ERDAL BAHÇIVAN:

Babam Mecit Bahçivan; hatırlıyorum...

Hatırlıyorum; küçük bir çocukken babamın üzerimde yarattığı mutluluk inanılmazdı. Evimizin neşesi, enerjisiydi. Hiç evden git-sin istemezdim. "Yufka yürekli, ama sert görü-nümlü" deşildi. Hem yufka yürekliydi hem de sevgisini esirgemeyendi.

Hatırlıyorum; ilk okul yılların babam için gur-betti. Benim için ise bitip tükenmek bilmeyen özlüm... Ah, Onun o yokluğu... Ondan gelecek bir telgraf, bir mektubun yolunu gözlemek... Tele-fonda sesini duyabilme mutluluğunu yaşamak... Bir ömre bedeldi benim için. İşi gereği mayıs ayında ayrıldır evden. Eylül gibi dönerdi. Bu ne-denle ben "keşke okullar açılmasa" diyenlerden hiç olmadım. Çünkü okulların açılması demek Babamızı Mecit Bahçivan'ı yeniden kavuşma-mız, özleminin bitmesi demekti. Bu ayrılışların ne demek olduğunu ise yıllar yıllar sonra; birlik-te "Rahva Kralığından Peynir Kralığına" biyo-grafi kitabını oluştururken çok çok iyi anlayacak-tum.

Hatırlıyorum; gençliğim, babamın liderlik yüzüyle tanışmamdı. Evinde ailesinde alabildi-ğine yumuşak olan babamın dışarıda o tatl sert, kuvvetli liderliği, gençliğimin ilk eğitimiydi. Her öğrencinin okul sonrası evine gittiği, benim ise okul çantamla soluğu Babamın iş yerinde aldığım öğretici yıllar... Çevresi ile konuşması, etra-fımızdaki farklı din ve etnisiteden insanlarla o insani, hoşgörülü ilişkileri... Unutulmaz, iz bira-kan hayat dersleriydi.

Hatırlıyorum; üniversite yıllarım, babamın bana küçük dozajlarda yüklediği sorumluluklar-dı... Hayat hocamdı. Daha işi yaşamaya, işi işe çalışma zamanlarımızın arttığı yıllarım... Benim için değerler manzumesinin, değerler kümesi-nin oluşumunu sağlayan ustamdı artık. Sosyal hayattaki rehberim...

Hatırlıyorum; işlerin içine adım adım çe-kildiğim yıllar gözümün önünde... Babamın iş-lerden kısa süreli bilinçli uzaklaşmaları ve bazı kararları bana bırakmaları, yüreklendirmele-ri... Başarmanın hazasını yaşamam ve benimle gurur duyduğumu hissetmem. Sevgisini bastır-ır, övgüsünü ulu orta yapmazdı. Ama fikrimi-ze değer veren, şahsiyetimize değer veren, dü-

Babamı, babamızı kaybettiğimiz gün, 53 yaşındaydım. Ben işte o gün büyüdüm. Taşdığım sorumlulukların manevi ağırlıklarının bilincine daha çok vardım. Bugün babam için sahip olduğum en kuvvetli his, tıpkı çocukluğumdaki gibi: Bitmek bilmeyen Özlem.

şünçemize değer veren, cesaretlendiren yakla-şımını çok değerliydi.

Hatırlıyorum; ilk iş yıllarım. Ondan aldığım değerler manzumesini özümsemeye yıllarım. İşle aileyi, işle sosyal hayatı dengeli götürmek... Odaklanmak, Sabır, Dürüstlük, Basiret, Güven... Hiçbir ayrım yapmadan insanı sevmek, insana değer vermek. Daha birçok değerler manzume-sini bir ustadan dinlemek, uygulamak.

Hatırlıyorum; yaşamının sonuna kadar o güçlü girişimcilik ruhunu, hangi yaşta olursa olsun topluma bir şey katan, topluma bir şeyler veren, topluma değer üreten bir hayat anlayışını hiçbir zaman kaybetmemesini... Bir yerde lider olmaktan, temsil etmekten ve bunu yıllarca başarılı bir şekilde yapmaktan aldığı mutluluğu hatırlıyorum. Sivil Toplum Kuruluşları'ndaki faaliyetlerinden aldığı key-fi, gençlerin eğitimi için maddi manevi hiçbir fedakarlıktan kaçınmaması ve bunu bizlere aktarmasını...

Hatırlıyorum; bugün Başkanlık yapma onu-runu taşıdığım İstanbul Sanayi Odası'na (İSO) en genç Meclis Üyesi olma gururunu onun teyzi-

ki ve yönlendirmesiyle yaşadığım yılları... O gün ve sonrasında gerek iş gerekse STK çalışmalarını uzaktan gururla izledim...

Hatırlıyorum; Babamı, babamızı kaybetti-ğimiz günü... 53 yaşındaydım. Ben işte o gün büyüdüm. Taşdığım sorumlulukların manevi ağırlıklarının bilincine daha çok vardım. Bugün babam için sahip olduğum en kuvvetli his, tıpkı çocukluğumdaki gibi: Bitmek bilmeyen Özlem. Ama her daim hayatımdaymış gibi; Ona karşı olan sorumluluğu taşıyorum. Onun gurur duya-cağı, Onun hissedeceği ve hissettikçe de mutlu olacağı işler yapabiliyorsanız, size öğrettiği il-kelerinizden, hedeflerinizden vazgeçmeden bu ülkeye, bu insana faydalı olabiliyorsanız; işte bu, o özlemi bence gidermenin en keyifli ve tatmin edici yolu.

...Ve hep hatırlayacağım; Mecit Bahçivan öyle bir babaydı ki çok konuşmasanız da çok paylaşımasanız da tüm inancınızı, tüm gönül kredisinizi bizlere açık olduğunu bilirdiniz... İşte ben bugün böyle bir babaya layık olup, onun hayr duasını her daim alabiliyorsam ne mutlu bana.

Mecit Bahçivan babam olmasının ötesinde, benim için değerler manzumesinin, değerler kümesinin oluşumunu sağlayan ustamdı, sosyal hayattaki rehberim...

UGUR EĞİTİM KURUMLARI İCRA
KURULU BAŞKANI HÜSEYİN YÜCEL

Babam, benim hem yolum hem de yolumdaki ışığım...

Bir baba evladına yalnızca soyadını vermez... Şanslıysanız çok daha fazlasını verir. Tecrübe-sini öyle aktarır ki, o tecrübe size kol, kanat olur.

Ve yine şanslıysanız eğer, ba-banız size değeri maddi olarak ölçülenleri değil, hiçbir paha biçilemeyecek olan değerleri-ni bırakır...

Ben babamdan çok şey öğ-rendim... Ama en çok da insan olmaya dair şeyleri öğren-dim. İnsana yalnızca insan olarak bakmayı, ayırmamayı, adil olmayı, tevazuyu, hal hatır sorunca ken-dinden bir şey eksiltmeyeceğini, dinleme-yi, anlamayı, vefayı, sevgiyi, saygıyı öğren-dim...

Bir yerde daha anlattım bunu. Sanırım 7-8 yaşlarındaydım. O zaman okullarımız değil, dershanelerimiz vardı. Babam evi-mize sık sık orada çalışan öğretmen arka-daşlarını davet ederdi. Uzun yemek so-falarında konuştukları tek şey eğitimdi. Babam öğretmenlere eğitimde yapmak istediklerini anlatır, ben de hayranlıkla kul-lak misafiri olurudum. Tabii anlattıklarını anlamazdım. Hayran olduğum da onlar de-ğildi zaten. Hayran olduğum, konuşurken yüzüne vuran heyecandı...

Aradan 30 yıl geçti... Babam halen aynı inanç ve heyecanla konuşur, ben de onu halen aynı hayranlıkla izlerim...

Hiç bitmeyen çalışma azmi, heyecanı bana da geçti. Bazen kendimi yeni fikirle-re onun gibi heyecanlanırken buluyorum. Bir de onun gibi yakın dostlarla çalış-maktan büyük keyif alıyorum. Bu yönlere-benimizle benziyoruz belki... Fakat iş konu-sunda farklı şeylerle ilgilenmeyi bilerek değil, bilmeden tercih ediyoruz... Babam, hiç bükmeden, usanmadan eğitim içeri-ğini konuşabilir. Ben ise zamanımı bıkıp, usanmadan excel tablolarında, projeksi-yonlar yaparak geçirebilirim. Ancak san-ırım ayrıştığımız bu noktada, aslında birbiri-

mizi tamamladığımız nokta... Bundan hiç şikayetçi değiliz.

İş konusunda belki de ondan öğrendiğim en önemli şey ise cesaret... Henüz lise mezunu bir öğrenciyken gittiği ders-haneyi devir alıp, işleten bir babamın öğ-lu olarak yeni bir işe girmekten, yeni ol-nu denemekten hiç korkmam. Korkmam ama adlarımızı da sağlam atarım. Çün-ki 52 yıllık bir tarihi olan kurumumuzu, ikinci kuşak bir yönetici olarak daha da ileriye taşımak, daha da önemlisi korumak gibi büyük bir sorumluluğum var. Babam bence benden daha şanslıydı. Çünkü, bu yola girerken kaybedecek hiçbir şeyi yok-tu. Ama benim şimdi kaybedecek çok şey-im var. Kaybedekten kastettiğim tek şey, onun anem ile birlikte markamıza karşı oluşturdukları güven duygusu... Ba-bamın, milyon dolarlar kaybederse de-ğil, bu güvene zarar veririm üzüleceğini biliyorum. Fakat bu sorumluluk, omuzla-rımda yük değil, aksine bu sorumluluğu taşımakla gurur duyuyorum. Emanetimiz, güven olsun...

Babam, benim hem yolum hem de yol-umdaki ışığım... Onun döşediği yolda iler-liyoruz, ilerliyoruz. O yolda ilerlemek hiç zor değil... Çünkü yoldaki ışığımız da o...

Dilerim her çocuğun babası da kendi-sine hem yol, hem de yolundaki ışık olur...

YILDIZ HOLDING YÖNETİM KURULU ÜYESİ MURAT ÖLKER

BABAM "Sabri Bey"

"Sabri Bey". Biz babamıza böyle hitap ederdik, herkes öyle derdi. O da başkalarının yanında Murat Bey derdi. Ama bu, onun benim en iyi arkadaşım olmasına bir engel değildi.

İlk oğlum Yahya büyürken babam, "O büyürken ben küçülüyorum artık" demişti. Heyhat şimdi ben dede oldum. Babam çok çalışkan, çok nazik, çok fedakardı. Muhakkak ömrü boyunca çektiği zorlukların, yaptığı her işi tek seferde başarmak zorunda oluşunun payı vardı ama bizden onun gibi davranmamızı beklemezdi. Çünkü "Ben sizin babanızım" derdi. Yine de nazikçe hatırlardır. Ders çalışırdım, iş hayatında da çok çalışırdım, surf ona mahcup olmamak için... Zaten sonunda iğlik oldum. İş yapmasın ve işimi sevmeyi babamdan öğrendim. "Yoruludum" desem, "Tamam, şimdi başka bir iş yaparak dinlen" derdi. Ama yine ondan öğrendiğim gibi iş-aile dengesini koruyarak ve 24 saatimi planlayarak yaşıyorum. Yine ye-

rine göre, "İnsan aklı kadar mutlu olur" veya "Gücünün hittiği yerde kaderin bağlar" deyişini hatırlıyorum. Bu bana şevk veriyor.

Annemden Ege ve Anadolu, babamdan Kırmızı ve Balkan özdeyişleriyle bezenmiş renkleri, folklorik bir ev yaşantımız vardı. Annem, babam bizim rahatımızı düzenimiz için kendi sosyal yaşantılarından fedakarlık ederlerdi. Mesela ders çalışacağımız zaman TV açılmazdı.

"Sabri Bey". Biz babamıza böyle hitap ederdik, herkes öyle derdi. O da başkalarının yanında Murat Bey derdi. Ama bu, onun benim en iyi arkadaşım olmasına bir engel değildi. Bize bir şey öğretmek istediğinde, bize sorarak danışarak yapardı. Buna alışana kadar çekinir, bir mana veremezdi.

Arkadaşları ve çalışanları konusunda çok titizdi. "İşinin ehli düzgün insanlarla çalışın" derdi. Daima bir alternatif planı vardı. Kafasının arkasında hep bir endişe olurdu ama bu onu teğebbüsten alkoymazdı. Hesaplı risk alır, manevra kabiliyetini kaybetmezdi.

Her konuda yenilikçiydi. 80'li yılların başında İnsan Kaynaklarında psikometrik testler kullanırdık. 70'lerin sonunda kompüterize olmuştuk. 60'larda ithal makine ve donanımın bulunamayınca yerli yapmaya başlamıştık.

Yeni bisküvilerin formüllerini yapar, yeni ürün fikirleri ondan çıkar ve markaları da o bulurdu. Yine 80'lerde Nabisco'nun, şimdiki Mondelez-doğu tarafını almak için Londra'ya gitmiştik. Ben yabancı satın almalım yapararak globalleşirken "Bekleniyordunuz zaten" demişti.

Velhasıl bugün de Sabri Ölker yasaları geçerli hala işimizi yaparken. Hatta geçen hafta ölüm yıldönümü vesilesiyle rahmetle anarken, onu hiç görmemiş arkadaşlarımdan, "Sabri Bey'i hiç görmedim ama tanışmış gibiyim... Onun sözlerinden ve biraktıklarından anladığımız değerleri beni etkilemiş ve gruba inanmamızı sağlamıştı" diye bahsetmeleri çok hoştu.

İlk oğlum Yahya büyürken babam, "O büyürken ben küçülüyorum artık" demişti. Heyhat şimdi ben dede oldum. Annem, babam bizim rahatımızı düzenimiz için kendi sosyal yaşantılarından fedakarlık ederlerdi. Mesela ders çalışacağımız zaman TV açılmazdı.

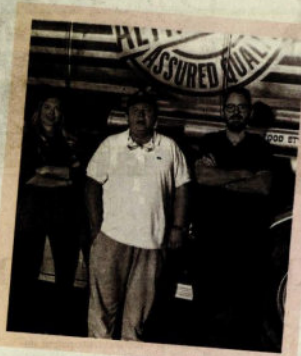
DETAY GIDA CEO'SU
DİLARA ALTINKILIÇ KUTMANGİL

En değerli hocam, pusulası hiç şaşmayan rehberimdir

Babam çalışma hayatına çok küçük yaşlarda Mısır Çarşısı'nda babasına ait dükkanda başlamış. 16 yaşında da abisiyle Tahtakale'de karabiber kahve ve kakao ithalatı ile devam eden iş hayatındaki azmi ve çalışkanlığı, bugün onu dünyanın 6. büyük endüstriyel kakao üreticisi konumuna taşıdı. Babam tanıdığım en çalışkan ve enerjisi yüksek insandır. Başarılarının en büyük sırrının fırsatları çok önceden görüp doğru değerlendirebilme sezgisi olduğunu düşünürüm. 16 yıl boyunca ithalat işinden elde ettiği sermaye birikimi ile yatırımlarını akıllıca yönlendirerek 1992 yılında üretme firmeye karar verdi. Altınmarka'yı kurarken kendisine inanan yerli gıda şirketlerinin desteği ile bugün birlikte büyüme devam ediyoruz. Babam yatırımlarını yaparken asla ucuza kaçmaz, araştırır ve en kaliteli neyse onu bulup alır. Altınmarka'dan sonra, 2003'te Detay Kahve, 2004'te Kahve Dünyası, 2009'da Detay Çikolata ve 2013'te Bulgaristan'da ALCOA firmalarının kurulması ve tüm operasyonlarının sürdürülebilir başarısında ki en büyük pay, babamın lider özellikleri, kaliteden taviz vermemesi ve yönetim kabiliyetidir.

Ben 14 yaşında babamla toplantılara girmeye başladım. Bana ve kardeşime çok küçük yaşlarımızdan itibaren üretimden, paketlenme ve logoya kadar operasyonun her aşamasını öğrenmemiz için fırsatlar yarattı. 2009'da Detay Gıda'nın başta geçtiğinde beni tamamen özgür bıraktı, bize her zaman çok güvenirdi. Onun bu tutumu beni her zaman çok motive eder ve ona layık bir evlat ve en iyi müşterilerinden biri olabilmek için hırslandırır.

Babam aileyi her şeyin üzerinde tutan, herkese karşı çok cömert, verici ve pozitif biridir.

Babam aileyi her şeyin üzerinde tutan, herkese karşı çok cömert, verici ve pozitif biridir. Tanıdığım en çalışkan ve enerjisi yüksek insandır. Başarılarının en büyük sırrının fırsatları çok önceden görüp doğru değerlendirebilme sezgisi olduğunu düşünürüm. 16 yıl boyunca ithalat işinden elde ettiği sermaye birikimi ile yatırımlarını akıllıca yönlendirerek 1992 yılında üretme firmeye karar verdi. Altınmarka'yı kurarken kendisine inanan yerli gıda şirketlerinin desteği ile bugün birlikte büyüme devam ediyoruz. Babam yatırımlarını yaparken asla ucuza kaçmaz, araştırır ve en kaliteli neyse onu bulup alır. Altınmarka'dan sonra, 2003'te Detay Kahve, 2004'te Kahve Dünyası, 2009'da Detay Çikolata ve 2013'te Bulgaristan'da ALCOA firmalarının kurulması ve tüm operasyonlarının sürdürülebilir başarısında ki en büyük pay, babamın lider özellikleri, kaliteden taviz vermemesi ve yönetim kabiliyetidir.

Tanıdığım en çalışkan ve mütevazı insandır. Mezun olduğum tüm okulların üzerinde, o benim en değerli hocam, danışmanım ve pusulası hiç şaşmayan rehberimdir.

Artık sadece benim değil, iki küçük oğlumun da kocaman kalpli kahramanı ve bizim neşe kaynağımızdır.

ÖZYURTLAR HOLDING YÖNETİM KURULU
BAŞKAN VEKİLİ ALPER ÖZYURT

Babam; abim, arkadaşım öğretmenim, kahramanımdır

N e kadar kazanarak kazanalım, ticaretin temel kuralının dürüstlük olduğunu, "İş sahibini arar" sözüyle çalışma aşkımın ve iş takibinin ne kadar kıymetli olduğunu, işinin başında durmayanın işinin de olamayacağını, Maddi ve manevi kazandıklarını ancak başkalarıyla paylaştığında zenginleşebileceğini, Mütevazılığın en büyük servetten daha değerli olduğunu, dürüst olmak dürüst iş yapmak güvenilir olmak ticaretin altın kuralı olduğunu, Merhametin ve affetmenin insana çok değer kazandırarak olgunlaştırıldığını, Saatlerce nasihat etmek yerine samimiyetle, arkadaşça sohbet ederek iletişim kurmanın baba- evlat ilişkisini en doğru rotaya yönlendirdiğini, Başarıya giden yolda tecrübenin ne kadar büyük bir payı olduğunu ve başarıya ulaşmanın tek bir insanın değil bir ekibin emeği, çabası ve güç birliğiyle mümkün olduğunu, İnsanları; meslekleri, memleketleri, ügü alanları ve hayata bakış açılarına göre sımsıldırmanın ne kadar yanlış olduğunu, Her türlü insanın hayatımızda pek çok şeyi değiştirebileceğini, asil gerekli olanın her türlü insanla aynı dili konuşabilmesinin olduğunu, "Baba" kavramının sözlük anlamından öte taşıyabileceğini, "hayatın her noktasına dokunan", "güven veren", "dik tutan", "hayranlık uyandıran" bir anlam yüklenilebileceğini, Her şeyin yeri, zamanı ve değeri olduğunu, Yaşadığımız en kötü olayların, bizim giden en kötü felaketlerin bile zaman içinde hayatımıza çok şey katabileceğini,

Sabretmenin, yeri geldiğinde susmanın, yerinde konuşmanın hayatın altın anahtarları olduğunu.

Ben babamdan öğrendim! Herkesin örnek aldığı bir abisi, arkadaşısı, öğretmeni vardır. Benim örnek aldığım kişi babamdır.

Çünkü benim babam, hem abim, hem arkadaşım hem öğretmenim hem de kahramanımdır.

Onun benimle gurur duyması, bir başarıma karşısında beni alkışlaması, benim için dünyadaki her şeyden çok daha kıymetlidir.

Gerek aile içinde, gerekse meslek hayatımda rol model olarak gördüğüm kıymetli babamın ayak izlerini takip ederek gurur kaynağı olacak başarılarla imza atmak benim hedefim.

Babamın 30 yıldır emek verdiği her şeyi ve başarıyı daha yukarıya taşımayı görev edindim. Babam beni alkışladıkça, benimle gurur duydukları bu hedefime her koşulda ulaşacağımızdan eminim.

Herkesin örnek aldığı bir abisi, arkadaşısı, öğretmeni vardır. Benim örnek aldığım kişi babamdır. Çünkü benim babam, hem abim, hem arkadaşım hem öğretmenim hem de kahramanımdır. Onun benimle gurur duyması, bir başarıma karşısında beni alkışlaması, benim için dünyadaki her şeyden çok daha kıymetlidir.

DEMSA GRUBU YÖNETİM KURULU BAŞKANI DEMET SABANCI ÇETİNDÖĞAN

Sesindeki o merhameti nasıl özlediyorum anlatamam...

Carikatürist Cafer Zorlu, Hacı Sabancı'nın vefatının ertesi günü yukarıdaki çizime imza attı.

Rahmetli babam Hacı Sabancı... O bir misyon insanıydı. Çok önemli işler kurdu. Sanayinin temellerini attı. Türkiye'nin en köklü, en önemli, en değerli iş adamlarından biriydi.

Rahmetli babam sevgi dolu iyi bir insandı. Bizim babamızdı ama aslında o Türkiye'nin yetiştirdiği çok büyük iş ve hayır insanlarından biriydi. Çukurova Üniversitesi ve Doğu Akdeniz Üniversitesi tarafından "Fahri Doktora" unvanı verilmiş Zamanın Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından "Bakanlar'ın En İyi Yöneticisi" seçilmiş. Renkli ve yonit kişiliği, sanata ve sanataçıya verdiği önem ve hassasiyeti ile biliniyor.

Ailesine düşkün Anadolu erkeği olarak kalmayı başarmış, ince zevkleri olan biriydi. Sanat bakışına sahipti ve hayatı boyunca kendisini geliştirmişti. Disiplinli biriydi ama sert değildi. Sevginin, saygının, güvenin, ailenin en güçlü ve en var edici duyguyu olduğuna inanır ve öğretmeye çalışırdı. Vatan sevgisi, Cumhuriyet insanı olarak, milli değerlere, eğitime, kültüre ve sanata değer vermeyi öğreti bizlere her zaman...

Rahmetli babam hayattayken konserlere, sergilere çok önem verirdi. "Ülkenin işe, yatırıma, fabrikaya ihtiyacı var Hacı Bey" dediklerinde kızarırdı. "Onları da yapıyoruz ama bu memleketin sanata da ihtiyacı olduğunu Atatürk söylemiş siz neyi tartıyorsunuz" derdi. Bizlerde babamız gibi memleketimiz için hizmet vermeyi devam ediyoruz ve edeceğiz.

Yıllar sonra onun evin dışında nasıl bir mücadele sürecinden geçtiğini anladığımızda evdeki o yumuşak ve sevgi dolu hallerinin kıymetini daha iyi anladım. Çünkü bir çok kez şahit olmuştum. Beraber fabrika dönüşümünde araba telefonu ile yaptığı o hararetli ve üzücü iş görüşmelerinden belki beş dakika sonra evin kapısından içeri girerken adeta o üzüntüleri dışarı da bırakıp sevgi dolu bir aile babası olarak içeri girerdi. Bunu nasıl başarılabiliyordu hala anlamış değilim.

Bugünün girişimcileri ise kariyer hedeflerini çizerek öylesine katı ve kararlı davranıyorlar ki hayatla-

rında sevgiye, sanata, eğlenceye, aileye, dostlara çok az yer kalıyor. Oysa rahmetli babam Türkiye'nin en büyük sanayi yatırımlarını yönetirken bile ailesine ve dostlarına zaman ayırırdı. Dostlarıyla şakalaşmaktan büyük zevk alırdı.

Babamın sanata özellikle de müziğe duyduğu ilgi her zaman bizi etkilemiştir. Gençliğinde çok güzel cümbüş çalardı. Onun hatırasına hala saklıyoruz. Rahmetli babam ve annem piyano çalmamı çok arzu ettiler. Ben altı yaşındaydım ders almaya başladım. Hatta ilk özel hocam Fransız bir madamdı. Zaman zaman kendisi de piyanonun başına geçer notası Türk müzikisinden ezgiler çalardı. Müziğe çok yatkındı. Benimde bu yeteneğimi babamdan aldığım her zaman söylenmişti.

Onun ruhsal derinliğinin bir yansıması olan müzik zevki onun hep yaşatmak istediğimiz bir özelliği. O sebeple yıllarca onu hep müzikle, dostlarıyla ve ailesiyle "HACI SABANCI ANMA KONSERİ" ile hep birlikte anıyoruz. Mekanı cennet olsun.

Rahmetli babam Türkiye'nin en büyük sanayi yatırımlarını yönetirken bile ailesine ve dostlarına zaman ayırırdı. Dostlarıyla şakalaşmaktan büyük zevk alırdı.

UZMAR UZMANLAR DENİZCİLİK YÖNETİM KURULU BAŞKANI AHMET NOYAN ALTUĞ

Sadece bizim değil, koskoca bir camianın babası "Beybaba" olarak anılıyor adın artık. Kalbindeki deniz tutkusunu ve deniz sevdasıyla ülkenin bütün denizcilerini gururlandırıyor başarılarını. Yüzlerce çocuğun geleceğini, bir büyük camianın yarınını düşünen bir baba olmanın ne demek olduğunu şimdi daha iyi kavırıyorum.

Denizcinin beybabası kuzey yıldızımız oldun

Senin hayallerin ve azmin pusulamız oldu tam 40 yıldır. Hep söylediğin gibi; "Denizden aldığımızı denize geri vererek" büyüdük, geliştik, yüzlerce kişilik bir aileyiz şimdi.

Sevgili Babacığım, Henüz 10 yaşında, tenekeden yaptığın gemileri yüzünderken kurduğun hayaller bugün gerçek oldu. Henüz 20 yaşından önce düğünün yüzlerce aileye güven veriyor. Çocukluğum ve ilk gençliğim boyunca beni yanımda, gemilere, istasyonlara, römorkörlerle götürdüğün, en deneyimli kaptanlarla, en iyi mühendislerle, en zorlu manevralara şahitlik ederek büyümemi sağladığın o günler şimdi hiç aklımdan çıkmıyor.

Sen, her denizcinin "Beybaba"sı, ağabeyimle benim kuzey yıldızımız oldun. Senin kılavuzluğun sayesinde ulaştığımız bu aydınlık ve gurur dolu başarıların her geçen gün büyüyor, denizleri, kıtaları aşiyor.

Buğün dünyanın en büyük gemilerini kendi yaptığımız römorkörlerle ülkemizin limanlarına yanaştırıyor, mühendislerimizle, işçilerimizle ilmek ilmek inşa ettiğimiz römorkörlerimiz dünyanın bütün denizlerine ihraç ediliyor. Senin hayallerin bizim ve azmin pusulamız oldu

tam 40 yıldır. Hep söylediğin gibi; "Denizden aldığımızı denize geri vererek" büyüdük, geliştik, yüzlerce kişilik bir aileyiz şimdi.

Bundan 4 yıl önce, baba olduğumda yüzüme sarıyan o tarifsiz duyguya sana bir

kez daha gıptaça baktım. Sen, benim ve ağabeyimin çocukluğumu, gençliğimi, geleceğim güzel günlerimizi seneler öncüsinden hayallerine katmış, bizleri bugüne hazırlayan ufukumuza okyanusların ötesine taşımaştın. Sadece bizim değil, koskoca

bir camianın babası "Beybaba" olarak anılıyor adın artık. Kalbindeki deniz tutkusunu ve deniz sevdasıyla ülkenin bütün denizcilerini gururlandırıyor başarılarını. Yüzlerce çocuğun geleceğini, bir büyük camianın yarınını düşünen bir baba olmanın ne demek olduğunu şimdi daha iyi kavırıyorum.

İnsanları sevmenin önemini defalarca bizlere anlattığın, sevdiklerin, ailen olmadan başarıların bir manası olmadığını kavramamıza sağladığın, iyi bir insan olmanın bizi her şeyde daha iyi yapacağını tekrar tekrar söylediğin için sana minnettarım. Yaslandığım dağın, açık denizde rüzgarın, durgun sularda yıldızmı olduğun için sana minnettarım. Bize verdiğin köklerin sağlamlığı için, bir ağaçtan koca bir ormana dönüştürdüğün aleminiz demir gibi sağlam bağları için, her zaman dik duran omuzlarında bir denizci olmanın gururunu taşımamın önemini gösterdiğin için sana minnettarım.

Bana öğrettığın ve öğreteceğin her şey için, en önemlisi de sonsuz sevgin için teşekkürler.

GEDİK HOLDİNG YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜLYA GEDİK

Evde benim, işyerinde herkesin babası idi...

Iş yaşamımda 30 sene gibi uzun zamanı arkadaş bırakmış olmama rağmen hala her gün işe ilk gün heyecanı ile geliyorsam, çalışmaya tutkulu bir babamın uzun süre gözlemlemiş, izlemiş olmamdadır. Çalışırken çalışma ile bütünleşmeyi, işin içinde yaşamayı bana babam öğretmiştir.

Babam hem kaynak, hem vana sektöründe nice öncüllükler yapmıştır. En önemlisi içinde bulunduğu sektörlerin uzmanlık konularından olduğundan insan yetiştirmeye önem verirdi. Bedelsiz olarak senenin belli aylarında çeşitli meslekten kişiler işletmemize gelip çeşitli kurslara katılırdı. Bu eğitimleri hâla sürdürmekteyiz.

men lazım gerekir düşüncesi ile önce "kaynak nasıl yapılır onu öğreneceksin" diyerek bana aylarca günde 2-3 saat kaynak kursları verirdi. "Erkek, kız işi diye bir ayrım yoktur, iş var derdi."

Babamın beni en çok etkileyen tarafı her gün işe yeni ve farklı fikirler ile gelmesi idi. Bu da iş ile nasıl birlikte yaşadığımı gösteriyordu. Küçük kağıtlara ertesi gün neler yapacağımı mutlaka not alır ve uygular. Yani her gün işe hazırlanarak gelirdi.

Babam hem kaynak, hem vana sektöründe nice öncüllükler yapmıştır. En önemlisi içinde bulunduğu sektörlerin uzmanlık konuları olduğundan insan yetiştirmeye önem verirdi. Bedelsiz olarak senenin belli aylarında çeşitli meslekten kişiler işletmemize gelip çeşitli kurslara katılırdı. Bu eğitimleri hâla sürdürmekteyiz.

Babam **sosyali** şirketlerimizde yeni yatırımlar yapmaya karşı önüne geçilmesi güç bir yatırım aklı ile dolu idi. Yatırım yapmaz işek geri kalırız düşüncesi ile genişlemeye uygun büyük

sosyali arsaları aldı. Geride kalan bizler başlatmış olduğumuz yatırımları devam ettiriyoruz. Adapazarı / Hendek 2 OSB'de 150 dönüm üstüne, Doğu Avrupa'dan Hindistan'a kadar olan coğrafyada en büyük kapasiteye sahip pont teknoloji ile kaynak üretim tesisi kuruyoruz. Aynı zamanda 75 dönüm üzerine Perdik'te Üniversite Kampüsü inşaattımız hala devam etmektedir.

Hayatı boyunca yaptıkları tüm ticari ve sosyal yatırımlar ile sadece iz bırakarak değil, daha sonraki nesillerde, gerek açtığı iş yerlerinde çalışanlar gerek kurdukları üniversitede okuyanlar için her zaman hatırlanacakları bir kişi haline geldi. Bazı insanları bazı insanlara hediye ederdi. GEDİK HOLDİNG için de Halil Kaya Gedik bir hediye idi. Tüm çalışanları ve birlikte hayatı paylaşmış herkes kendisinden çok şey öğrendi.

Vasfı, vizyonu bir babamın kıza olarak düşünmeye gelmiş olmanın ötürü kendimi çok şanslı görüyorum. Babam, her yeni günün en güzel gün olduğuna inanarak, bana her günümü çoğaltı ile verimli geçirmem tavsiye ederdi, böyle de yapmaya çalışıyorum.

Babamın beni en çok etkileyen tarafı her gün işe yeni ve farklı fikirler ile gelmesi idi. Bu da iş ile nasıl birlikte yaşadığımı gösteriyordu. Küçük kağıtlara ertesi gün neler yapacağımı mutlaka not alır ve uygular. Yani her gün işe hazırlanarak gelirdi.

DARDANEL İCRA KURULU BAŞKANI MEHMET ÖNEN

Babamın deneyimiyle benim enerjimi birlikte başarıyı getirdi

Biz birbirimize çok bağlı bir aileyiz.

Dardanel, ailemizin çok önemli bir parçasını oluşturuyor. Erken yaşlardan bu yana işleri yakından takip ediyor olmam ve babam Niyazi Bey'in bana her konuda mentorluk yapması, işini iyi yapan bir yönetici olmama sağladı. Onun fikirleri, karakteristik özelliklerini etkilerken başarımda da ilham kaynağı olmuştur. Çocukluğumdan bu yana yaz tatillerini Çanakkale'deyerek alan üretim fabrikamızda geçirdim. Bu tecrübe beni, bugün Dardanel'in İcra Kurulu Başkanı yaptığını Niyazi Bey ile sayısız iş toplantısına katıldım ve bu süreçte üretimdeki çalışanlarımızdan tutun, yabancı müşterilerimize kadar farklı niteliklerde insanlarla ilişkiler geliştirdim. Büyük sorumluluklar alan bir yöneticinin başarısının püf noktası, işin mutfağında yetmiş olmasındır. Üretimden yönetime kadar her alana hakim olmak, zamanla profesyonellik kazandırdı elbette. Fakat benim en büyük şansım, Dardanel'in Yönetim Kurulu Başkanı olan Sayın Niyazi Önen'in sonsuz güvenidir.

Her zaman yenilikçi ve sezgilerine güvenerek hareket eden bir girişimci olması, tecrübesi, emeği ve değerli fikirlerinden büyük feyz alıyorum. Niyazi beyin deneyimi ile benim enerjimin birleşimi, Dardanel'in başarısının temel taşı olarak görüyorum. Yetenekli ve zeki bir ekip kurmanın, ekibinize sorumluluk vermenin, onlara güvenmenin ve adil olmanın, başarının olmazsa olmazı olduğunu Niyazi beyden öğrendim. Aynı zamanda kendine ve yaptığını işe güvenmenin, o işi en iyi şekilde yapmanın, dürüstlük ve doğruluktan hiçbir zaman ayrılmamanın kişiyi emininde başarıya taşıyacağına inanmamı sağladı. Çok güçlü bir rol modelim var. Bu, birinin parayla asla satın alınamayacağı çok değerli bir şans.

SUNAR ŞİRKETLER GRUBU ŞEFERİMİZİN BAŞKANI HÜSEYİN NURİ ÇOMU

Toprağa ve çiftçiye sevdası bizim için en büyük nasihat oldu

Babam Nuri Çomu, iş hayatı boyunca sadece para kazanmaya odaklanmadı. Onun odağındaki öncelik, gönüllü kazanmaktı. Bugün başarımızda babamın kendine has uygulama ve nasihatlerin önemli yeri olduğuna inanıyorum. Benim de çocuklarıma naksetmeye çalıştığım ilkelere oluşmasında babamın uygulama ve nasihatlerinin önemli yeri var.

Babam Nuri Çomu'nun büyük bir öngörü ile 45 yıl önce kurduğu şirketlerimizde kardeşlerimiz Hatice Nur Çomu Alimoğlu, Mehmet N. Çomu ile birlikte, 3'üncü kuşak temsilcilerimiz Mustafa N. Çomu ve Hasan A. Özkan da aktif göreve baba nasihatleri ile devam ediyor. Şirketlerimizde ilkelere ana omurgasını, babaların nasihatleri ve evlatların bu nasihatlere sadık olduğu oluşturuyor.

Babam Nuri Çomu hem ticari anlamda, hem de topluma karşı olan sorumluluk açısından benim ve kardeşlerimin önderidir. Toprağa ve çiftçiye sevdası bizim için en büyük nasihat oldu daima. "Hammaddenin sağlayan çiftçinin hakkını fazlasıyla ver. Merak etme, fazla verdiğin para sana günün sonunda döner. Çiftçinin mali işlemlerine dokümlüğü zaman çiftçinin gözü içinde kalmama. 5 lira fazla ver, çiftçiyi helalleş" derdi. Banasihat bugün grubumuzun ana ilkelere bir ana ilke olarak devam ediyor. Yine, "Kendi sofranda tüketmeyeceğini mal üretme. Çalışanları teri kurmadan hakkını öde. Zararına mal satma. Çok kâr etme; ama zararına da mal satma. Helal kazan, helal harca. Mal aldığın, mal satmışın ve çalıştığın insanların da para kazanmasını sağla. Piyasada itibarı olmayan, kötü namı olan kişiyi peşin

para mal istese dahi alışveriş yapma, kapsıncı olma. Tecrübe her zaman hürmet et. Adaletli ol" gibi nasihatleriyle gelişen Sunar şirketlerinde biz de babamıza gördüğümüz şek ve ağı her daim sürdürdük. Bu sayede tüketiciyle sağlam bir bağ kurduk.

Sunar Şirketler Grubu, bugün yaklaşık 2,5 milyar liralık ciroya, 160 milyon dolara yaklaşan ihracatıyla gıda sektörünün dev şirketlerini bünyesinde bulunduruyor. 180 500/1000, TIM 1000 ve ekonomi dergilerinde hazırlanan listelerde yer alan şirketleri ile niğastadan yemeklik yağa, undan yeme, taze meyveden kurumu meyve ürünü çeşitliliği sunan, tüketicinin beğenisi kazanılan onlarca marka ve yenilikçi ülke ekonomisine kazandıran Sunar Şirketler Grubu, Nuri Çomu'dan aldığı ilhamla Türk çiftçisinin ürününü işleyerek tırma değer katmaya, ithalata azaltan ürünleriyle gıda **sosyali** rekabetçiliğine katkı sağlamaya devam ediyor. Babam bize sadece **sosyali** ve ticareti öğretmedi, aynı zamanda yurdumuzu korumamın önemini, topluma fayda sağlamayı, bölgemize eserler kazandırarak hizmet etmeyi tavsiye etti. "En iyi nasihat, örnek olmaktır" diye bir söz vardır. Babam Nuri Çomu sadece tavsiyelerde bulunmadı, yaşayarak ve yaşatarak öğretti bunları bize.

Onun çıktığı yolda biz de ardından yürümeye devam ediyoruz. Babamın bugüne dek yaptırdığı okullar, camiler, köprüler, verdiği öğrenci bursları nedeniyle "TBMM Üstün Hizmet Ödülüne" layık görülmesi ve bu ödülünü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Beyefendi'nin takdimi ile almaya hepimiz için bir iftihar vesilesi olmuştur. Onun bize öğrettiği bu güzel yolda çabalarımıza aralıksız devam ediyoruz. Bugüne dek yapılan tüm hizmetleri tek bir çatı altında toplamak amacıyla Nuri Çomu Vakfı'nı hayata geçirmek de bizler için onur vesilesi olmuştur.

Babamın ilkelere günün şartlarına uygun ben de eklemeler yaptım. Bugün Sunar Şirketler Grubu'nda bunlara da onurluyorduk. Onlara, alın terleriyle akıl terlerini birleştirmelerini öneriyorum. Devletimiz varsa var olabileceğimizi aklımızdan çıkarmamız önerisini her fırsat ta yineliyorum. "Sürdürülebilirliğe, kirlenmeyen doğaya odaklanın", "Markalaşmanın önemini aklınızdan çıkartmayın", "Tüm insanlığa fayda sağlayacak hamleleri hedefleyin", "Katma değerli ürünler üretin, dünya pazarlarına Türk Mal kalitesini gösterin", "Eğeri nasıl doldurabiliriz diye bakıyoruz bardsadın boğ tarafını görmenize sıkıntı yok" diyoruz. Ayakları yere sağlam basan bir cesaret anlayışlarının olmasını, koruğun ancak sabırla üzümlü olduğunu unutmalızın tavsiye ediyoruz. Ve en az bir sivil toplum kuruluşunda görev yapmalarını öneriyoruz.

DURMAZLAR MAKİNA YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI FATMA DURMAZ YILBİRLİK

Babaya mektup: Ülkenize kalite üretin, öğüdünü tuttuk

Bize hep "Bir işi yaparken, 50 sene, 100 sene sonrasını düşünün" derdin. Bu sayede bugün 5 kıtada, 82 ülkede Türkiye'nin ürettiği teknoloji ile yepyeni fabrikalar kuruluyor, gelecek inşa ediliyor. Bize verdiğin cesaretle Türkiye ilk defa kendi tramvayını üretebiliyor hatta Avrupa'ya ihraç ediyor, Türkiye'nin ürettiği tramvaylar Avrupa şehirlerinde ulaşımın yükünü taşıyor.

Sevgili Babacığım, " Olağanüstü durumlar vardır, her şey hazırlıklı olun." Sen bu öğüdü bizlere sık sık dile getirdiğin zamanlarda da sana hak veririm ancak ne kadar önemli bir şey söylediğini bu yıl yaşadıklarımızla birlikte çok daha iyi anladım.

Bütün dünyanın çok zor bir sınavdan geçtiği bu dönemde sık sık seni ve öğütlerini düşündüm. Akıl ve vizyonuna sonuna kadar güvendiğim biricik babam Ali Durmaz böylesine zorlu günleri büyük kaygılar vermeden atlattık için neler yapardın? Sağduyunu ve vizyonunu bizlere aktarmayı başarmış salim gelmeyi başardık.

Elbette "Babam olsa ne yapardı acaba" sorusunu ilk defa şimdilerde sormadım kendime. 70'li yıllarda, daha Türkiye tam anlamıyla batı ülkeleri için teknoloji ve sanayi ürünü üretmeyi düşünemiyen bir iş insanı, robotların, yapay zekanın, yepyeni iş modellerinin parladağı günümüz dünyasında hangi fırsatları gördüğü hep merak ettim. "Dünya insan olun" öğüdünle, senin bakış açını günümüzün dijitalleşen dünyasına çeviren tek yol aklımdır, senin öğütlerini de kendimize kılavuz seçtik.

Nasıl ki senin o yıllarda ürettiğin makineler Türkiye'de sanayi üretimin önünü açtıysa, Türkiye kendi ürettiği makinelerle kendi sanayi alt yapısını kurduysa, biz de bugün internet üzerinden birbirleriyle haberleşen makinelerle, otomasyon yazılımlarıyla, sanal gerçeklik ve yapay zeka uygulamalarıyla Türkiye'nin teknoloji konusunda kendine yetebilmesi, dünyaya liderlik edebilmesi için çalışıyoruz. Çünkü sen hep bize dedin ki, "Yaptığımız işi önce kendiniz beşenin, ülkenize kalite üretin, Türkiye'yi temsil ettiğinizi hiç unutmayın."

"Türkiye'de bu işler yapılamaz" çaresizliğini bir kenara fırlatarak, "Düşük maliyetler için halleden ödün vermek kaçınılmazdır" düğünceğini yerle bir ederek açtığın yol, bizler için dönülmez bir rota oldu.

Tam da senin bize öğrettiğin gibi, dünyada hiçbir yer için çok uzak olmadığımız, çok çalışarak başa-
rabilecekimiz, imkansız demilen şeylerin aslında bizim anlamsız korkularımız olduğunu yaşadıkça gördük. Bize hep "Bir işi yaparken, 50 sene, 100 sene sonrasını düşünün" derdin. Bu sayede bugün 5 kıtada, 82 ülkede Türkiye'nin ürettiği teknoloji ile

Şimdi dönüp baktığımda görüyorum ki, hayatta hiçbir kararını tesadüfen vermemişsin, hiçbir adımını rastgele atmamışsın, hiçbir anını amaçsız geçirmemişsin. Çünkü biliyorum ki senin hayatta bir anlaşman vardı ve o anlaşmadan sadece kendin için değil, etrafındaki herkes için, ülken için, dünya için çok değerli anlamlar çıkardın.

yepyeni fabrikalar kuruyor, gelecek inşa ediyor. Bize verdiğin cesaretle Türkiye ilk defa kendi tramvayını üretebiliyor hatta Avrupa'ya ihraç ediyor, Türkiye'nin ürettiği tramvaylar Avrupa şehirlerinde ulaşımın yükünü taşıyor.

Şimdi dönüp baktığımda görüyorum ki, hayatta hiçbir kararını tesadüfen vermemişsin, hiçbir adımını rastgele atmamışsın, hiçbir anını amaçsız geçirmemişsin. Çünkü biliyorum ki senin hayatta bir anlaşman vardı ve o anlaşmadan sadece kendin için değil, etrafındaki herkes için, ülken için, dünya için çok değerli anlamlar çıkardın.

Bugün, seni ne kadar çok özlediyim, senden ne çok şey öğrendiyim, senin gibi bir babaya sahip olmanın ne büyük bir şans olduğunu bir baştan fark ettiğimi bir Babalar Günü'nde yine aklımda ve kalbimdeyim.

Senin gibi bir babamın evladı olmak ne kadar büyük bir şans ise o kadar da önemli bir sorumluluk benim için. Seni şerefendirmek, uzaklardan bizi-
leri izlerken gurur duymamı sağlamak ve yaşadığın ömrü anlamlı kulan bütün değerlere sahip çıkarak için çalışırken, seni çok özliyorum. Seni ve başarı-
dıklarını anlıyor, seni büyük bir gururla anıyorum. Babalar Günü'nü kutlu olsun...

VAKKO YÖNETİM KURULU BAŞKANI CEM HAKKO

Benim hem babam, hem öğretmenim

Babam Vitali Hakko. Türk moda dünyası du-
ayını. Mağazacılık, perakendecilik, mo-
da ve marka kavramlarını ülkemize kaza-
dıran, çağdaş ve medeni yaşam tarzıyla,
kişiliğiyle, sanata ve sanataçıya verdiği destekle Tür-
kiye aşkıyla tüm özel zamanlarında bile çalışan, üre-
ten, gerçekten doğru ve dürüst bir işadami. Benim
hem babam, hem öğretmenim.

Birçok insanın gerçek babası olmasa da baba ye-
rine koyduğu değerli bir insandı. Bizi yetiştirirken
yüzlere gömüce değeriyle yetiştirdi. İş öğretti ve meslek
edindirdi. Karşısındaki insana bakarken olanı de-
ğil, olabileceğini gördü, bir de o insanı buna inandırır-
dı. Yeteneklerini ortaya çıkardı. Arkalarında dur-
du. Destek oldu.

İyi bir rol modeldi. Koşmayı, çalışmayı, şans ver-
meyi, risk almayı, iyimser olmayı ondan öğren-
dim. Her zaman yeni bir günün doğacağını ve bu
sebeple rahat uyumayı öğretti. "Önemli bir karar
vermeden bir gece üzerine yat, sabah kalkınca
tekrar düşün" derdi. İşini yaparken suyun akışı
kadar tabii kazanmıştı.

Özgürlük verdi. Uçmamı seyrederek gerektin-
de kol kanat gereydi. Asla kötü söz söylemezdi, asla se-
sini yitilmezdi. Zarif ve beyefendi bir insandı. Zor-
du, çünkü mükemmeliyetçiydi. Her yapılan için daha
da iyi yapılabileceğini söyler ve hedeflerdi. Hiç yetin-
mez hep daha iyiyi ve mükemmeli nasıl yapabiliriz di-
ye notlar alırdı.

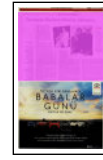
Yoktan yarattığı marka bugün 82 kuruluş yılında.
Temeli sağlam attı. Büyüttü. Geliştirmek, çağa göre
dönüştürmek, farklı konular da içine katmak, dünya
markaları ile boy ölçüşür hale gelmesini bana öğretti. Ben
de ondan öğrendiklerime kendi eğitimimi ve tecrübe-
mi katarak yol aldım.

Ben Babam Vitali Hakko'dan,
öğrendim ki,
sevgi iş hayatında da birinci sıradaymış
Bakmak değil görebilmekmiş önemli olan.
Bazarı detaylarda gizliyimmiş.
Arkadaşlığın yaşı ve yaş farkı asla yokmuş
Yanında çalışan insanları yüreklendirmek, övmek
onu şımartmaz tam tersi layık olabilece sorumluluğu
yüklermiş
Hayat ona bağlılıkça ve tat aldıkça daha uzun sü-
rermiş.
Dış görünüş ve şıklık, kendine ve tüm insanlara

İyi bir rol modeldi. Koşmayı, çalışmayı, şans
vermeyi, risk almayı, iyimser olmayı ondan
öğrendim. Her zaman yeni bir günün doğacağını
ve bu sebeple rahat uyumayı öğretti. "Önemli
bir karar vermeden bir gece üzerine yat, sabah
kalkınca tekrar düşün" derdi. İşini yaparken
suyun akışı kadar tabii kazanmıştı.

özenli olmuştum.
Çağdaş yaşamı emek istermiş.
Bilgi kadar sevgi de önemliymiş.
Renkler insanların üzerine yansımaları parlaklık
kazanmıştı.
Ruhu beslemek, bedeni beslemek kadar gerekliymiş.
Öğrendim ki, insana değer vermek, insan değeri
bilmek, gerçek anlamda sevilme ve sayılma insan
ölümsüzleştiriyormuş. "Benim Babam" gibi...

LYKIA WORLD RESORT İCRA KURULU ÜYESİ ZEYNEP SİLAHTAROĞLU

Turizmin Burhan Baba'sı, babamız...

Türkiye turizminin gelişiminin öncü isimlerinden babam Erzurum'da tektilli bir ailenin 5 çocuğundan biri olarak dünyaya gelir. İlkokuldan sonra aile İstanbul'a taşınan ailesinin ileri görüşlülüğü sayesinde girdiği Robert Koleji eğitiminin ardından Münih Maxelenium Üniversitesi İşletme Fakültesi'nden mezun olur. İyi eğitimlidir, dil yetenekleri ve müteşebbis özelliklerini de en iyi şekilde kullanır, Türkiye'de turizmin önünü açan girişimlere imza atar.

Babamızın turizmin yüzde yüz yerli üretimi olarak Türk ekonomisi ve toplumunu kalkındırmak için Türkiye'de turizmin nasıl daha sürdürülebilir ve katma değeri yüksek bir faaliyet haline getirilebileceği konusunda da çok kafa yormuştur. Onun Türkiye'ye ve turizme bakışı, kendi bireysel çıkarlarını aşarak, her kesimi harekete geçirip, herkese katkı sunacak bir model çerçevesinde, ülkenin potansiyelini katma değeri en yüksek düzeye getirerek hak ettiği özenle korumak ve geliştirmek üzerine dayanmaktaydı. Nitekim her zaman ülkenin bir kültür envanteri olması gerektiğini önemle vurgulardı. Tüm turizm yatırımlarında birçok destinasyon gelişiminin önderi olarak ülkemize gelen misafirlerin tesis içinde değil tesisin dışına çıkmasıyla yörenin de kalkınacağını, yerel halkın da doğal ve kültürel varlıklarını fark ederek koruyacağını savunurdu. En son Antalya Denizyaka'da geliştirdiğimiz golf destinasyon projesine de haklı olarak çok inanmıştı. Zira Akdeniz çanağının en değerli golf resortunu gerçekleştirdi.

Ayrıca Türk turizminin yurt içi ve yurt dışında Türk turizminin mihenk yaşı olan Türk tur operatörlerini her zaman desteklemiştir. Onlarsız Türk turizminin dünyaya söz sahibi olmayacağını çok iyi biliyordu.

En çok gerçekleştirmek istediği sosyal proje olarak Antalya şehir merkezine en fazla iki saat mesafede ve hepsi çok iyi durumda olan altı adet antik tiyatrolarda (Aspendos, Perge, Side, Termessos, Phaselis, Myra) gösteriler organize ederek şehri rezervasyonları yıllar öncesinden yapılacak yüksek fiyatlı ve nezih bir sanatsal şölen kentine dönüştürmeyi planlıyordu.

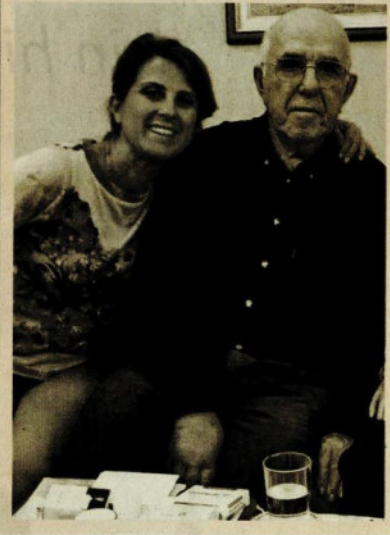
Bir yatırımcı ve patron olarak babamızın en önemli

özellikleri, ileri görüşlülüğü, kimsenin düşünemediği birkaç adım sonrası tahmin etmesi ve yüzünü bugünden çok geleceğe dönük tutmasıdır. İşyle ilgili kendine bir hedef koyar ve o hedefe kilitlenirdi. Çok cesaretti, öz güveni yüksek ve vatansever bir kişi olarak, kilitlendiği hedefi her ne olursa olsun gerçekleştirmek için, risk almayı severdi. Bir Alman gibi akılcı düşünürdü. Bu özelliklerini tamamlayan tez canlılığı, onun turizm yatırımlarında hızla yol almasını ve ülkenin önemli turizm adımlarını atmasını teşvik etmiştir.

Babamızın, mesleki yaşamını renkli kişiliğiyle bezenen karizmatik bir şahsiyeti. Hem her seviyede çalışan, hem de her müşteri ile diyalogun çok önemli olduğunu bilir ve tüm takımına da bunu aşılamaya çalışırdı. Entelektüel paylaşımlardan büyük haz duyan, bu sohbetleri çok zeki espri ve fıkralarla süsleyen, üstelik bunu Türkçe yanında İngilizce ve Almanca dillerinde de aynı ustalıkla yapabiliirdi.

Turizm bir kültürel olgu olduğunu söylediği gibi Türkiye turizm camiasında entelektüel üst yapısı onun kadar zengin insan sayısı pek azdır. Okuma merakı onu zengin bir kitap koleksiyonu sahibi yapmış ve koleksiyonunu te-

En temel özelliklerinden biri çocuklarından öte tüm çalışanları tarafından "Burhan Baba" olarak hitap edilerek sevgi ve samimiyet ile her insanı eşit gören ve destekleyen anlayışını ömür boyu taşımasıdır. Babamız olarak sadece biz, çocukları değil tüm çalışanlarını tüm hayatı boyunca sevgi ile kucaklamış, kol kanat germiştir.

sisinde konuklar ve çalışanların hizmetine açmıştı. Kendisiyle sohbet eden herkesi sadece kültürü ve inçelikle düşünümlere ifade edilen sözleriyle değil, aynı zamanda anlamak ve öğrenmek isteme merakı ve ilgisi, açık sözlülüğü, sıcakkanlılığı, babacanlığı ve mütevazılığı ile etkilerdi.

En temel özelliklerinden biri çocuklarından öte tüm çalışanları tarafından "Burhan Baba" olarak hitap edilerek sevgi ve samimiyet ile her insanı eşit gören ve destekleyen anlayışını ömür boyu taşımasıdır. Turizm tesislerinde çalışanların hakları korunması için sendikaları teşvik etmiş ve hatta işletmesinde işçi sendikası olan ender yatırımcılardandı. Ayrıca genç turizmçileri bu mesleği sevmeleri ve çekirdekten yetişmeleri için çıraklık okulunu kurmuştur.

Babamız olarak sadece biz, çocukları değil tüm çalışanlarını tüm hayatı boyunca sevgi ile kucaklamış, kol kanat germiştir. Onun gibi yüreği ve vizyonu geniş bir babamın çocukları olmaktan büyük gurur duyuyoruz.

Türk turizminin yurt içi ve yurt dışında mihenk taşı olan Türk tur operatörlerini her zaman desteklemiştir. Onlarsız Türk turizminin dünyaya söz sahibi olmayacağını çok iyi biliyordu. Turizm tesislerinde çalışanların hakları korunması için sendikaları teşvik etmiş ve hatta işletmesinde işçi sendikası olan ender yatırımcılardandı.

TÜRKİYE'DE CORONA VİRÜSTEN CAN KAYBI 19 ARTARAK 4 BİN 861 OLDU

Türkiye'de corona virüs salgınına ilişkin son verileri Sağlık Bakanı Fahrettin Koca açıkladı. Türkiye'de son 24 saatte 1429 kişiye Covid-19 tanısı konuldu. 19 kişi hayatını kaybetti, toplam vaka sayısı 182 bin 727, can kaybı 4 bin 861 oldu. Bilim Kurulu önerileri sonrası Ankara, İstanbul ve Bursa ili içinde cadde, sokak, açık alanlar ile toplu bulunulan kapalı mekanlarda maske takma zorunlu kılındı.

TÜRK HEYETİNDEN LİBYA'YA ZİYARET

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, MİT Başkanı Hakan Fidan ile Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, başkent Trablus'ta Libya Basbakanı Serrac ile görüştü. Görüşmelerde, petrol ve altyapı yatırımları, Libya'nın güvenliği, Libya güvenlik güçlerinin eğitimi, deniz yetki alanları ve Libya'daki krizin çözülmesine yönelik cabalar gibi konuların ele alındığı bildirildi.

BAKAN SOYLU: TÜRKİYE İÇİNDEKİ TERÖRİST SAYISI 438
İçişleri Bakanı Süleyman Soylu "Türkiye içerisindeki son terörist rakamını söyleyeceğim 438, çok yakın bir zamanda 400'ün altına 300'ün altına, ondan sonra topyekün hepsinin kaçtığına göreceğiz" ifadelerini kullandı.

BAKAN SELÇUK: TAMAMLAYICI EMEKLİLİK SİSTEMİNDE YÜZDE 1 DEVLET KATKISI KOYACAĞIZ
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, "çoğu ülkedeki tamamlayıcı emeklilik sistemlerinde devlet katkısı yok ama biz burada yüzde 1 oranında devlet katkısı koyacağız." dedi

İSO'DAN ÇALIŞANLARI VE ÜRETİMİ KORUYAN KÖVİD-19 STANDARTI
İSO, pandemi ile mücadelede insan sağlığı başta olmak üzere tüm **sanayi** üretim tesislerinin güvenliği ve sürdürülebilirliği için "Covid-19 Özeline Salgın Hastalıklarla Mücadele Standardı" hazırladı.

ATO BAŞKANI BARAN'DAN "AVM'LERDEKİ İŞLETMELERE KİRA DESTEĞİ" TALEBİ
ATO Başkanı Gürsel Baran, koronavirüs tedbirleri kapsamında başlayan yeni normalleşme sürecinde AVM'lerdeki ziyaretçi sayıları ile buralarda geçirilen sürenin azaldığını belirterek, "İşletmeler azalan iş hacminin dikkate alınmasını ve kira konusunda destek olunmasını bekliyoruz" ifadelerini kullandı.

TÜRKİYE VARLIK FONU, TURKCELL'İN EN BÜYÜK HİSSEDARİ OLUYOR
Türkiye Varlık Fonu (TVF), Turkcell İletişim Hizmetleri AŞ'nin yüzde 26,2 oranında hissedarı oluyor. TVF'den yapılan açıklamaya göre, Telia Company, LetterOne, Cukurova Holding, Ziraat Bankası ve ilgili taraflar ile imzalanan sözleşmeler ile TVF, Turkcell'in en büyük ortağı durumuna gelecek.

ÜNAL YEŞİL KÜRE UYGULAMASININ SONA ERDİRİNİ DUYURDU
AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Mahir Ünal, kişisel Twitter hesabında yaptığı açıklamada 1 Mayıs'ta başlayan 'Yeşil Küre' uygulamasının 10 Haziran'da sona erdiğini açıkladı.

KILIÇDAROĞLU: ŞEHİR HASTANELERİNE ÖDENEN PARAYI İNGİLİZLERDEN ÖĞRENDİK
CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Karar TV'de yayınlanan Liderler Ekonomi Konuşuyor programına katıldı. Hükümeti şeffah olmamakla suçlayan Kılıçdaroğlu, "Havaalanının kaç yapıldığını bilmiyorum ama parasını ödüyorum. Şehir hastaneleriyle ilgili bilgiyi İngiltere'deki yabancı bir danışmanlık firmasının internet sitesinden çıkarırdık. İngilizlerin bildiğini biz bilmiyoruz" dedi.

İMAMOĞLU'DAN TAKSİCİLERİN AÇIKLAMASINA YANIT
İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu, İstanbul'da 5 bin taksiyi belediye olarak kiraya vereceklerini açıklamasının ardından gelen tepkiler üzerine yeni bir açıklama daha yaparak, "İstanbul halkının, taksi ihtiyacı olup olmadığına karar verecek makam, Bağcılar Oto Galerisi'ndeki birkaç taksi galericisi değildir. Sakın bizi başka şeylerle tehdit etmeye çalışmasınlar." dedi.

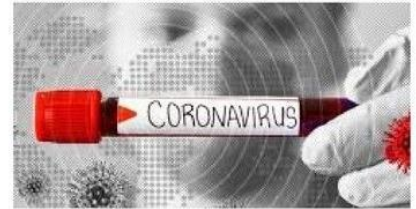

BULDAN: HDP OLMADAN HDP TARTIŞMASI AYIP
"Demokrasi yürüyüşü" kapsamında İstanbul'da siyasi parti ve demokratik kitle örgütleri ile bir araya gelen HDP Eş Genel Başkanı Buldan, HDP olmadan HDP'nin tartışılmasının büyük bir ayıp olduğunu söylemek istiyor." dedi.

AKŞENER: DEVLET YÖNETME ANLAYIŞINIZ

YERİN 7 KAT DİBİNE BATSIN
İYİ Parti lideri Meral Akşener grup toplantısında konuştu. 'FETÖ ile ittifak yaptık' diyen AKP'nin Medya ve Tanıtım'dan sorumlu başkan yardımcısı AKP'li Emre Cemil Ayvalı'nın itirazını hatırlatan Akşener "Devlet yönetme anlayışınız yerin 7 kat dibine batsın." dedi.

DÜNYA GENELİNDE KÖVİD-19 VAKALARI 8 MİLYONU GEÇTİ
Yeni tip koronavirüs görülen ülke ve bölgelerdeki vakalara ilişkin verilerin derlendiği "Worldometer" internet sitesine göre, dünya genelinde Kövİd-19 nedeniyle hayatını kaybedenlerin sayısı 451 bin 237'ye, vaka sayısı 8 milyon 398 bin 683'e ulaştı. Kövİd-19 yüzünden bugüne kadar en fazla can kaybı, 119 bin 941 kişinin hayatını kaybettiği ABD'de görüldü. Bu ülkeyi 46 bin 665 ile Brezilya, 42 bin 153 ile İngiltere, 34 bin 448 ile İtalya takip etti.

ASTRAZENECA CEO'SU: OXFORD'UN AŞISINI CORONA VİRÜSE KARŞI EN AZ BİR YIL KORUYACAK
İngiliz ilaç şirketi AstraZeneca'nın CEO'su Pascal Soriot, Oxford Üniversitesi'nin yeni tip corona virüse karşı geliştirdiği aşının Covid-19'a karşı en bir yıl koruma sağlayacağını söyledi.

ESKİ AB BAKANİ VOLKAN BOZKIR, BM 75. GENEL KURUL BAŞKANLIĞINA SEÇİLDİ
Birleşmiş Milletler (BM) 75. Genel Kurul Başkanlığına Türkiye'nin adayı eski Avrupa Birliği (AB) Bakanı ve Başmüzakereci, TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Büyükelçi Volkan Bozkır seçildi.

İSO'dan çalışanları ve üretimi koruyan Kovid-19 standardı

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "İSO olarak bu çalışmamızı, yeni normalde yeni kurallara sahip üretim sürecinde asıl önceliğimiz olan tek bir çalışmamızın dahi zarar görmemesi amacıyla başlattık" dedi.

Duygu KARA

İstanbul Sanayi Odası (İSO), pandemi ile mücadelede insan sağlığı başta olmak üzere tüm sanayi üretim tesislerinin güvenliği ve sürdürülebilirliği için "Covid-19 Özelinde Salgın Hastalıklarla Mücadele Standardı" hazırladı.

İSO açıklamasına göre, pandemi ile mücadele kapsamında başta milyonlarca çalışanın sağlığı olmak üzere tüm sanayi üretim zincirinin güvenliği ve sürdürülebilirliği için hayati öneme sahip bir hizmete imza atan İSO, 2DR İş Sağlığı ve Güvenliği firması ile iş birliği yaparak, "yeni normal" olarak adlandırılan süreçte Türk sanayisinde alınacak önlemlere yönelik "Covid-19 Özelinde Salgın Hastalıklarla Mücadele Standardı"nı geliştirdi.

"Covid-19 Özelinde Salgın Hastalıklarla Mücadele El Kitabı" başta olmak üzere prosedürler ve talimatlar ile desteklenecek standart çalışması, kısa filmler ile de bir çalışanın evinden iş yerine ulaşması, iş yerinde geçirdiği süre ve iş yerinden evine dönüşüne kadar her süreçte yapılması gerekenleri açıklıyor.

Açıklamada görüşlerine yer verilen İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Dünyamız; insan sağlığı, ekonomi ve sosyal alanda çok önemli bir sınavdan geçiyor. İSO olarak bu çalışmamızı, yeni normalde yeni kurallara sahip üretim sürecinde asıl önceliğimiz olan tek bir çalışmamızın dahi zarar görmemesi amacıyla başlattık. İnsanımızın sağlığı her şeyin üstündedir. Hiçbir üretim, çalışanlarımızın sağlığından önemli değildir." ifadelerini kullandı.

Sanayinin pandemide yaşadığı zorluklara rağmen üretimini kesintisiz yerine getirerek üreti-

min ne kadar kritik olduğunu bir kez daha gösterdiğini aktaran Bahçivan, şunları kaydetti:

"Her zaman söylediğimiz gibi, Türkiye üretmek, üretim gücünü ayakta tutmak zorunda. İnsanımızın sağlığı, üretimin tüm süreçlerini de güvenli ve sürdürülebilir bir hale dönüştürecek. Bu çalışma, ne sadece çalışanların ne de işverenin sorumluluğuna bırakılmayacak kadar hassastır. Uygulanması konusunda hepimizin omuz vermesi gerekiyor. Bu çalışmanın çok önemli bir boşluğu dolduracağına ve üretim dünyamıza çok faydalı olacağına inanıyorum. Tabii ki çalışanlar da üretim ortamında sağlıklarının korunması için sürecin işleminde rol üstlenmeli ve gerekenlerin takipçisi olmalıdır."

İşe gidiş ve eve dönüş kadar tüm süreçler belirlendi

Açıklamaya göre, uluslararası gereklilikleri karşılayan ve geliştirilen standart çalışmasının en kritik dokümanı olan "İSO Covid-19 Özelinde Salgın Hastalıklarla Mücadele El Kitabı", çalışanlara yönelik kapsayıcı ve detaylı bilgilendirmeler barındırıyor. El kitabı, iş yerlerinde çalışmaya

elverişli koşulların oluşturulması, üretimin iş sağlığı ve güvenliği açısından risk oluşturmaya- cık şekilde sürdürülebilir olması ve sistemli bir yapı kurulması amacını taşıyor.

İş yerlerinin aşına olduğu yönetim sistemlerinin bileşenlerini içeren, kolay, akıcı ve anlaşılabilir bir dile sahip olan çalışmanın en önemli bileşeni ise yeni tip koronavirüs (Kovid-19) ve diğer salgın hastalıklar açısından iş yerlerinin üretime devam etmelerini sağlayacak izlenebilir, ölçülebilir ve denetlenebilir bir standart ve ilgili dokümantasyonun oluşturulması oldu.

Dünyada ilk kez risk sınıflandırılması yapıldı

Çalışma kapsamında dünyada bir ilk olarak Kovid-19 özelinde risk sınıflandırılması da gerçekleştirildi. Risk ölçüm tablosu ve puanlama sistemi sayesinde sanayi tesislerinin risk grupları; buldukları ilçe, çalışan sayısı, sahip oldukları kapalı ve açık alan miktarı gibi çeşitli kriterlere göre kolayca belirlenebilecek. Böylece şirketler, risk gruplarına özel olarak hazırlanan önlem ve uygulamaları rahatlıkla hayata geçirebilecek.